

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กรกฎาคม 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโรงเรียนต้นแบบใน
โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กรกฎาคม 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE STUDY ON THE MANAGEMENT STATUS QUO OF HER ROYAL HIGHNESS
PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN'S ROYAL INITIATIVE ROLE
MODEL PRAPARIYATTITHAM SCHOOLS GROUP SIXTH

An Independent Study in Partial Fulfillment of Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

July 2019

Copyright of University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโรงเรียนต้นแบบใน
โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ของ พระชนภัทร์ วิโรหุศ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัก)

เรื่อง:	การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	พระ ชนภัทร์ วิโรหุต, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ดร. เน้ฐวุฒิ สัพโส
คำสำคัญ	การจัดการศึกษา, คุณภาพการศึกษา, คุณภาพชีวิตผู้เรียน, เจตคติ

บทคัดย่อ

การศึกษาและงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และเมอร์แกน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวนประชากร 125 รูป/คน ด้วยการสุ่มอย่างง่ายจากสัดส่วนประชากรแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มประชากรตัวอย่าง 96 รูป/คน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกลุ่มที่ 6 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด คือด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา รองลงมาคือ ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ และส่วนด้านที่มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุดคือ ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ

ดังนั้น จากสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์การดำเนินงานให้มีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริง มีการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา การสร้างขวัญและกำลังใจในปฏิบัติหน้าที่ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ แก่บุคลากร โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การจัดการเรียนการสอน และบริหารโรงเรียนแบบสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทั้งวิชาการทางโลกและทางธรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและเจตคติที่ดีด้านอาชีพในการดำรงชีวิตให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นอย่างเต็มกำลังความสามารถ

Title: THE STUDY ON THE MANAGEMENT STATUS QUO OF HER ROYAL HIGHNESS
PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN'S ROYAL INITIATIVE ROLE
MODEL PRAPARIYATTITHAM SCHOOLS GROUP SIXTH

Author: Phra Thanabhat Wirothus, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University
of Phayao, 2019

Advisor: Dr. Natthawut Sabphaso

Keyword Education Management, Quality of Education, Quality of life, Attitude

ABSTRACT

The study on the management status Quo of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's Royal Initiative Role Model Prapariyattitham Schools Group Sixth is survey research with aims to examine the conditions and guidelines for the development of administration of Prapariyattitham Schools Group Sixth. The researcher specified populations in this study and selected samples by determining cluster size according to Krejcie & Morgan Table and proportion of features of interest among populations from 125 populations. The samples were 96 persons including administrators and teachers Prapariyattitham Schools Group Sixth

The findings reveal that the management condition of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's Royal Initiative Role Model Prapariyattitham Schools Group Sixth was generally at high level. When considered by aspects, they were totally at high level with the highest-rank practice of nutrition and health promotion, followed by promotion of local culture and tradition conservation promotion of occupation skills, and promotion of natural resource and environment conservation. Meanwhile, the least practice was learning promotion.

In conclude, The administrators determined clear operating visions and the administrators, teachers and personnel performed duties together with dedication. They were facilitated, supported and helped in terms of availability of buildings, materials, equipment in support of education management from the administrators. Furthermore, they gave precedence to and realized physical and mental development of personnel and learners to be properly healthy and to have good environment that could promote personnel and learner to have emotional, mental, attitudinal and intellectual development with full capacity.

กิตติกรรมประกาศ

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนายุกาลจำเดิมแต่ปรินิพพานแห่งองค์สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าล่วงแล้ว 2562 ปี จุลศักราช 1831 รัตนโกสินทร์ศก 237 ขอถวายความนอบน้อมแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ พระอรหันตสาวก คุณบิดามารดา คุณพระอุปัชฌาย์ คุณพระภิกษุสงฆ์คุณพระภิกษุสามเณร คุณอันหาที่สุดมิได้

งานวิจัยในครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงด้วยดีนั้น เพราะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจาก คุณพ่อทองเหลียน คุณแม่สุนทร วิโรทศ ผู้เป็นบุพการีให้กำเนิดได้ถนอมเลี้ยงดูมาด้วยความรักดูแลเอาใจใส่สั่งสอนให้ข้าพเจ้าเป็นคนดี ให้ได้รับการศึกษาตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่ให้มีความรู้ความสามารถสร้างเกาะป้องกันในการดำรงชีวิตในสังคม ทั้งให้กำลังใจ กำลังใจ กำลังทรัพย์

ขออนุโมทนาขอขอบคุณกับ วิทยาการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ที่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้มาศึกษาเล่าเรียน คณาจารย์ที่คอยสั่งสอนมอบความรู้ทางวิชาการ แนวทางในการดำเนินชีวิต และอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อนร่วมชั้นสาขาการบริหารการศึกษาทุกคนในการช่วยเหลือสนับสนุนจนบรรลุผลสำเร็จ ขอขอบคุณในความเมตตาและน้ำใจ ของหลวงพี่พระครูวิสิฐชัยวัฒน์ พระมหานพน์ เขมานนุโท, พระอธิการอภิวัฒน์ ญาณวโร, พระอธิการสุทัศน์ จันทโสภณ เพื่อนสหธรรมิกที่คอยเป็นกำลังใจคอยชี้แนะ ให้คำปรึกษาแนวทางในการเรียน อำนวยความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียนและการทำงาน กราบเมตตาธรรมพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระราชเขมากร (ประยูทธ ภูริทตฺโต, ป.ธ. 9) เจ้าคณะจังหวัดแพร่ เจ้าอาวาสวัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร ทั้งด้านที่พักอยู่อาศัยและอบรมสั่งสอนในร่มเงาโบญ์พระอารามแห่งนี้ และในความอนุเคราะห์พระเดชพระคุณหลวงปู่พระราชมงคลวิสุทธิ (ก้ำ กลฺยาณธมฺโม) เจ้าอาวาสวัดบุญเกิด จังหวัดพะเยา ที่เมตตาให้พักอาศัยตลอดการเดินทางไปเรียน และพระครูโกวิทวิศาสน์ (สุรศักดิ์ ปญญาวิชโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดสันปูลี่ ที่เป็นผู้จุดประกายชีวิตในพระพุทธศาสนาด้วยความเคารพยิ่ง

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณกับความวิริยะอุตสาหะของตนเองที่ผ่านมาด้วยสติปัญญาความสามารถที่พึงมีจนประสบความสำเร็จ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจงปกปักรักษา อำนวยพรให้ทุกท่านเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย 4 ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสารสมบัติ ในกาลทุกเมื่อเทอญ ฯ

ธนภัทร์ วิโรทศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความสำคัญของการศึกษาสงฆ์	9
ประวัติความเป็นมาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	10
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา	12
การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตาม พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	14
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน.....	19
ทฤษฎีการบริหารการศึกษาเพื่อสู่ความเป็นเลิศ	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25

กรอบแนวคิดการวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากรที่ศึกษา	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์งานวิจัย	38
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	39
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ	40
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น	50
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลงานวิจัย.....	51
สรุปผลการศึกษา.....	51
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้.....	61
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	62
บรรณานุกรม	63
ประวัติผู้วิจัย	82

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=96).....	39
ตาราง 2 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=96)	39
ตาราง 3 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=96).....	39
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6.....	40
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6	42
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย(X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6	43
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6	45
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6.....	47

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย (X) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร โดยภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโรงเรียนต้นแบบใน โครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 648

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย..... 31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนและสังคมให้เกิดความน่าอยู่ เพราะการศึกษาเป็นสิ่งสร้างสรรค์ให้มนุษย์เกิดความรู้ ความคิด และปัญญา ตามที่แผนการศึกษาชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ระบุถึงความจำเป็นการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ประชากร ในประเทศมีพฤติกรรม ความเชื่อ ทักษะคน การดำรงชีพโดยอิงอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี จากพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงทำให้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาให้มีความเป็นเลิศ เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย 2560 มาตรา 45 กำหนดให้เด็กไทยทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับโดยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาให้เหมาะสม ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยให้ทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาตามความถนัด เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ และการศึกษาเพื่อ让孩子เกิดความรู้ทักษะที่นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเอง สามารถดำรงตนอยู่ได้ในสังคมอย่างมีคุณค่าและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

การจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลักในกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ เพื่อให้โครงสร้างการบริหารการศึกษาของกระทรวงได้มีความคล่องตัวโดยการกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจสู่หน่วยปฏิบัติทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาทุกระดับทุกประเภท รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษากับองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบ เช่น สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการอาชีวศึกษา สำนักงานการอุดมศึกษา สำนักงานการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย การท่องเที่ยวและกีฬา ท้องถิ่นจังหวัด และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยมีกระทรวงศึกษาธิการคอยกำกับดูแลตรวจสอบ ประเมินผล

การบริหารจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นหน่วยงานทางภาครัฐที่ได้รับการพิชิตชอบจัดการศึกษาเพื่อสนองนโยบายเร่งรัดการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้ทางวิชาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา นำมาปรับใช้ตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 เป็นการจัดการศึกษาที่ผสมผสานกันทั้งหลักสูตรแผนกธรรม แผนกบาลีและหลักสูตรสามัญศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเข้าด้วยกันโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับเยาวชนยุคปัจจุบันเพราะสามารถบูรณาการนำเอาการศึกษาสงฆ์ทั้ง 3 แผนกมาหลอมเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นการศึกษาแผนกเดียวที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะสงฆ์ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กองพุทธศาสนศึกษา, 2553)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบไปด้วย 5 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายโดยมีการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนที่เป็นแบบสากล และเป็นโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเริ่มแรกที่จังหวัดน่านและขยายพื้นที่ไปยังโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดแพร่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดลำปาง เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาและคุณภาพชีวิตของพระภิกษุสามเณรที่ประสบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ามาตรฐานมีสุขภาพร่างกายอ่อนแอเกิดการเจ็บป่วยได้ง่าย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้เด็กและเยาวชนที่เข้ามาบวชเรียนเป็นกำลังที่สำคัญสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาและเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมในอนาคต โดยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มุ่งเน้นให้บูรณาการบริหารจัดการศึกษาทางวิชาการควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารโรงเรียนเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 ให้ผู้เรียนมีสุขภาพที่แข็งแรง มีความซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี มีเมตตาต่อผู้อื่น มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม มีทักษะอาชีพที่เป็นรากฐานของการประกอบอาชีพในการดำรงชีวิต มีโอกาสได้รับการศึกษาใน

ระดับสูงขึ้นตามศักยภาพของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 ได้ดำเนินการดูแลและส่งเสริมจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและดำเนินการพัฒนาให้ความรู้อบรมแก่พระภิกษุสามเณรให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา จึงคัดเลือกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 จังหวัดละ 1 โรงเรียน เป็นโรงเรียนต้นแบบการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้จำนวน 5 โรงเรียนจากจำนวนทั้งสิ้น 59 โรงเรียน (สำนักงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2560)

ในปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านมา มีคะแนนเฉลี่ยผลทดสอบทางการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 (1) ยังประสบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ทางพระพุทธศาสนาและทางด้านวิชาการ (สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561) อีกทั้งยังมีปัญหาด้านโภชนาการและสุขภาพอนามัย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากรายงานผลภาวะโภชนาการของสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในโครงการตามพระราชดำริ ฯ ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา 2561 (2) ที่ได้ให้สนับสนุนช่วยเหลือ ในการคัดกรองเฝ้าระวังสุขภาพและสภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม พบว่าสามเณรมีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนในภาพรวมร้อยละ 18 ซึ่งจังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน สูงสุดร้อยละ 23 จังหวัดพะเยา ร้อยละ 20 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2561)

ฉะนั้น จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

- 1.1 โรงเรียนพุทธโกศวิทยวิทยา จังหวัดแพร่
- 1.2 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่าน
- 1.3 โรงเรียนพุทธวงศัวิทยา จังหวัดเชียงราย
- 1.4 โรงเรียนวัดห้วยวนวิทยา จังหวัดพะเยา
- 1.5 โรงเรียนวัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม จังหวัดลำปาง

(สำนักงานโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

2. ขอบเขตด้านประชากร

ผู้บริหารและครู จำนวน 125 รูป/คน (กองพุทธศาสนศึกษา, 2560)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 รวม 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา

ด้านที่ 2 ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ

ด้านที่ 3 ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

ด้านที่ 4 ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ 5 ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(สำนักงานโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการบริหารโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่มีการดำเนินการบริหารโรงเรียน อาจจะเป็นความคาดหวังที่ต้องการให้โรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนจนเป็นผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย หรือ กระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ที่คนในองค์กรมีเป้าหมายร่วมกัน ประกอบด้วยการวางแผนการ

จัดการองค์กร การจัดสรรบุคลากร การสั่งการและการควบคุมองค์กรหรือความพยายามที่จะให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เป็นกระบวนการทางสังคมที่สามารถมองเห็นได้ 3 ทาง คือ 1) ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับขั้นตอนของสายการบังคับบัญชา 2) ทางปฏิบัติหน้าที่ เป็นขั้นตอนขององค์กรที่มีการระบุหน้าที่ บทบาท ความรับผิดชอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จเป้าหมาย และ 3) ทางปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ต้องการให้บุคลากรทำงานร่วมกัน และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้แก่เด็กและเยาวชนที่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งผู้เรียนต้องเป็นสามเณร หรือพระภิกษุเท่านั้น

โรงเรียนต้นแบบ หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งมีการบริหารการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เป็นที่ยอมรับและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และผ่านการรับรองการจัดการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาขององค์กรมหาชน (สมศ.)

โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ หมายถึง โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ที่ดำเนินงานสนองนโยบายคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนตามแผนพัฒนาเด็ก และเยาวชนในถิ่นที่ทุรกันดาร โรงเรียนโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีสุขภาพพลานามัยที่ดี

กลุ่มที่ 6 หมายถึง เขตรับผิดชอบการดูแลการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แบ่งขึ้นตามประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อความสะดวกในการกระจายอำนาจการบริหาร ให้การสนับสนุน ติดตาม และช่วยเหลือโรงเรียนในเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้มีส่วนในการกำกับดูแลการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ไปเป็นตามวิสัยทัศน์ พันธกิจที่โรงเรียนกำหนด เช่น ที่ปรึกษาผู้อำนวยการผู้บริหารอาวุโส เป็นต้น

ผู้เรียน หมายถึง เด็ก หรือ เยาวชนชาย ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป เข้ามาบวชเป็นสามเณรในพระพุทธศาสนาและได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระทรวงกำหนดในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญการพัฒนาระบบโครงสร้างทางกายภาพที่ถูกสุขนิสัยที่จำเป็นต่อผู้เรียน ควบคุมดูแลอาหาร สินค้าสหกรณ์ให้ดำเนินตามหลักโภชนาการ การเฝ้าระวังทางโภชนาการ การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การป้องกัน การเจ็บป่วยจากโรคติดเชื้อโรค การเสริมสร้างสุขนิสัยที่พึงประสงค์ การพัฒนาสมรรถภาพทางกาย มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย รวมถึงมีการส่งเสริมอบรมและการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนเรียนมีความรู้ด้านโภชนาการ การดูแลรักษาสุขภาพตนเอง เช่น การออกกำลังกาย การทำกายบริหารที่เหมาะสมตามวัยอย่างสม่ำเสมอ

การเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับพื้นที่อื่น ๆ มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของครูโดยการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะการสอน การส่งเสริมให้ครูมีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น สนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมาช่วยในกระบวนการจัดการศึกษาในชั้นเรียน

เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีในงานอาชีพ เชื่อมโยงกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสอนเรื่องสหกรณ์ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทักษะในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นช่วย รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมร้านค้าสหกรณ์และสหกรณ์ออมทรัพย์ บูรณาการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

งานช่างสิบหมู่ ศิลปหัตถกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ได้รับทั้งด้านของความรู้ทักษะที่แสดงออกในการทำงานและทางพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

การปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการทำงานและการจัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักและคำนึงถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดในการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรในสถานศึกษา มีการจัดสรรสถานศึกษาให้มีสิ่งแวดล้อมที่สลับป่าะร่มรื่นเหมาะสมเอื้อต่อการจัดการศึกษา การเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชน มีความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ของตนเอง เพื่อสร้างคุณลักษณะนิสัยให้กับผู้เรียน อีกทั้งสถานศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการทำงานร่วมกับชุมชนและสังคม การปฏิสัมพันธ์สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับ ดิน น้ำ ป่าไม้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นคงต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

การเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง การจัดทำหลักสูตร แผนงาน กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในรูปแบบของโครงการที่บูรณาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับรายวิชาอื่น ๆ และนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างเป็นอัตลักษณ์สถานศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ถ่ายทอดต่อกันและกัน สถานศึกษามีส่วนร่วมกับชุมชนในการพัฒนา การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียน ตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการร่วมกันอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

2. เป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนต้นแบบพระปริยัติธรรมแผนก
สามัญศึกษา และโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

3. เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีสภาพบริบทคล้ายกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. ความสำคัญของการศึกษาสงฆ์
2. ประวัติและความเป็นมาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
3. การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน
5. ทฤษฎีการบริหารการศึกษาเพื่อสู่ความเป็นเลิศ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของการศึกษาสงฆ์

การศึกษาสงฆ์คือ การศึกษาหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรที่คณะสงฆ์โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมกำหนด แบ่งเป็น 3 แผนก คือ แผนกบาลี แผนกธรรม และแผนกสามัญศึกษา โดยการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีและแผนกธรรมเป็นการศึกษาที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ถือเป็นการศึกษาดั้งเดิมของคณะสงฆ์ที่มีมาตั้งแต่โบราณกาลควบคู่กับการศึกษาของชาติไทย มีวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา เพื่อให้พระภิกษุ-สามเณร ได้ศึกษาเรียนรู้หลักพระธรรมวินัยตามพระไตรปิฎกสำหรับเป็นข้อวัตรปฏิบัติตนและอบรมสั่งสอนให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้รู้ตามและปฏิบัติ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างศาสนทายาทสืบต่อพระพุทธศาสนา ส่วนการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาแผนกหนึ่งของคณะสงฆ์ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนซึ่งเป็นพระภิกษุ-สามเณร ได้รับการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับวิชาการสามัญ กล่าวคือ เป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการระหว่างการศึกษาของคณะสงฆ์ (แผนกบาลีและแผนกธรรม) กับการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อสร้างโอกาสให้กับเยาวชนที่ขาดโอกาสที่จะศึกษาในระบบปกติแล้วเข้ามาบวชในบวรพุทธศาสนามีโอกาสได้ศึกษาแลกเปลี่ยนกับเยาวชนไทยทั่วไป การศึกษาสงฆ์เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญมั่นคงของสถาบันพระพุทธศาสนา เนื่องจากการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาศาสน

บุคคลให้เป็นศาสนทายาทที่มีคุณภาพ ซึ่งเมื่อพระพุทธศาสนามีความเจริญมั่นคง ก็จะส่งผลโดยตรงต่อความเจริญมั่นคงของทั้งสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนาคุณธรรม และจริยธรรม, 2560)

ประวัติความเป็นมาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์ เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์การจัดตั้งโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษาและบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัด กล่าวคือ ภายหลังจากที่การศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้งสองแห่งคือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 และ พ.ศ. 2489 ได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นทางมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้จัดแผนกมัธยมขึ้นมาเรียกว่า “โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา” กำหนดให้การเรียนบาลี-นักธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้ที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษานี้ได้แพร่ขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่ง มีพระภิกษุและสามเณรเรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์โดยองค์การการศึกษาจึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียนประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดโดยมติคณะสังฆมนตรีและกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบกระทรวงให้โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาสำนักเรียนวัดนี้เปิดทำการสอบสมทบในชั้นตัวประโยค คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา และเมื่อสอบได้แล้วก็ยังคงได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระภิกษุและสามเณรนิยมเรียนกันมาก โรงเรียนประเภทนี้จึงแพร่หลายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ อย่างกว้างขวางจนทำให้ทางการคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษาธรรมและบาลีจะเสื่อมลงเพราะพระภิกษุและสามเณร ต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากไปเป็นเหตุให้ต้องละทิ้งการศึกษาธรรมและบาลีเสียแต่ทางการคณะสงฆ์ก็ยังพิจารณาเห็นความจำเป็นของการศึกษาวิชาในทางโลกอยู่ (กองพุทธศาสนศึกษา, 2553)

ดังนั้นแม่กองบาลีสนามหลวง พระธรรมปัญญาบดี (ต่อมาเลื่อนสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น) จึงได้ตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีขึ้นใหม่มีวิชาบาลี วิชาธรรมและวิชาทางโลกเรียกว่า “บาลีศึกษาสามัญศึกษา” ได้ประกาศเมื่อ พ.ศ. 2507 พร้อมกับได้ยกเลิกระเบียบของคณะสังฆมนตรี ว่าด้วยการศึกษาของโรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษาและกำหนดให้พระภิกษุสามเณรเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่คณะสงฆ์ได้จัดขึ้นใหม่ปรากฏต่อมาว่าการตั้งสำนักเรียนตามแบบ

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีใหม่นี้ นักเรียนก็นิยมเรียนกันน้อยเพราะพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ยังพอใจที่จะเรียนในโรงเรียนที่ได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการอยู่ จึงได้พากันเข้าเป็นนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ของวัดซึ่งตั้งขึ้นโดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการทำให้การศึกษาของคณะสงฆ์ในช่วงนี้เกิดความสับสนเป็นอันมาก

ในขณะเดียวกัน กรมการศาสนาร่วมกับกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาถึงความเห็นร่วมกันว่าควรจะต้องตั้งโรงเรียนขึ้นประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณร โดยให้เรียนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป โดยพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาพระปริยัติธรรม ก็จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้างจึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไปด้วย คือ หลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ได้”

ในที่สุดจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 (ปัจจุบันใช้ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546) เพื่อส่งเสริมให้มีศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สามารถดำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสืบไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้ว สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ สร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน

เดิมนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม (บาลี, ธรรมวินัยและศาสนปฏิบัติ) ภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วย สิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 ลงนามโดยนายอดิศักดิ์ โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2548 การดำเนินการด้านการบริหารจัดการ และการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่มีทิศทางการพัฒนาที่มีความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการบริหารให้กับกลุ่มโรงเรียนอีกทั้งการสร้างพันธสัญญาการดำเนินงาน และการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างศาสนทายาทที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันยังไม่ได้มีการกำหนดให้มีขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมมากนัก จะมีแต่เพียงการดำเนินงานตามกรอบแนว

ปฏิบัติของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำคัญในขณะเดียวกัน กลุ่มโรงเรียนไม่มี ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เด่นชัดพอที่จะเป็นแนวทางการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้นๆ แก่ โรงเรียนในสังกัดให้สามารถสร้างศาสนทายาทและดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชน ในพื้นที่รับผิดชอบการมีแผนยุทธศาสตร์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน ในสังกัดในการที่จะปฏิรูประบบการบริหารจัดการ การจัดการศึกษา การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น (กองพุทธศาสนศึกษา, 2553)

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

1. การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2561 มีกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศจำนวน 14 กลุ่ม โดยแยกได้ดังนี้
 - 1.1. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 มีโรงเรียนจำนวน 14 โรง ประกอบด้วย จังหวัดกรุงเทพมหานคร, นครปฐม, ปทุมธานี
 - 1.2. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 2 มีโรงเรียนจำนวน 19 โรง ประกอบด้วย จังหวัดกระบี่, ชุมพร, ตรัง, นครศรีธรรมราช, ปัตตานี, ยะลา, ระนอง, สงขลา, สตูล, สุราษฎร์ธานี
 - 1.3. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 3 มีโรงเรียนจำนวน 22 โรง ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี, ชัยนาท, ประจวบคีรีขันธ์, พระนครศรีอยุธยา, ลพบุรี, เพชรบุรี, สระบุรี, สิงห์บุรี, สุพรรณบุรี, อ่างทอง, อุทัยธานี
 - 1.4. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 4 มีโรงเรียนจำนวน 25 โรง ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร, ตาก, นครสวรรค์, พิจิตร, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, สุโขทัยอุดรดิตถ์
 - 1.5. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 5 มีโรงเรียนจำนวน 40 โรง ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, ลำพูน
 - 1.6. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 มีโรงเรียนจำนวน 59 โรง ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย, น่าน, พะเยา, แพร่, ลำปาง
 - 1.7. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 มีโรงเรียนจำนวน 47 โรง ประกอบด้วย จังหวัดขอนแก่น, เลย, หนองบัวลำภู
 - 1.8. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 มีโรงเรียนจำนวน 43 โรง ประกอบด้วย จังหวัดสกลนคร, หนองคาย, อุดรธานี

1.9. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 มีโรงเรียนจำนวน 36 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดมุกดาหาร, ยโสธร, อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ

1.10. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 โรงเรียนจำนวน 44 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์, นครพนม, มหาสารคาม, ร้อยเอ็ด มี

1.11. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 โรงเรียนจำนวน 41 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดชัยภูมิ, นครราชสีมา, บุรีรัมย์, ศรีสะเกษ, สุรินทร์ มี

1.12. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 12 มีโรงเรียนจำนวน 12 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา, ชลบุรี, นครนายก, ตราด, ปราจีนบุรี, ระยอง, สระแก้ว

1.13. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 13 (เงินนิกาย) มีโรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดกรุงเทพมหานคร, ชลบุรี, เชียงราย

1.14. กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 14 (อนัมนิกาย) มีโรงเรียนจำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดกรุงเทพมหานคร, สงขลา, อุตรดิตถ์

2. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 409 โรงเรียน

2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 รูป) จำนวน 304 โรงเรียน

2.2 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 รูป) จำนวน 96 โรงเรียน

2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 รูปขึ้นไป) จำนวน 9 โรงเรียน

3. บุคลากร จำนวน 4,793 รูป/คน

3.1 ครูประจำ จำนวน 2,322 รูป/คน

3.1.1 พระภิกษุ จำนวน 715 รูป

3.1.2 คฤหัสถ์ จำนวน 1,607 คน (ชาย จำนวน 968 คน หญิง จำนวน 639 คน)

3.2 ครูพิเศษ จำนวน 2,089 รูป/คน

3.2.1 พระภิกษุ จำนวน 717 รูป

3.2.2 คฤหัสถ์ จำนวน 1,372 คน (ชาย จำนวน 715 คน หญิง จำนวน 657 คน)

3.2.3 เจ้าหน้าที่ จำนวน 1,632 รูป/คน

4. ห้องเรียน จำนวน 2,409 ห้อง

4.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1,409 ห้อง

4.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1,000 ห้อง

5. นักเรียน จำนวน 40,383 รูป

5.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 27,867 รูป

5.1.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10,185 รูป

- 5.1.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 9,464 รูป
- 5.1.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8,218 รูป
- 5.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 12,516 รูป
 - 5.2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4,945 รูป
 - 5.2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4,161 รูป
 - 5.2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,410 รูป
- 6. นักเรียน จำนวน 40,383 รูป**
 - 6.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 27,867 รูป
 - 6.1.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10,185 รูป
 - 6.1.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 9,464 รูป
 - 6.1.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 8,218 รูป
 - 6.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 12,516 รูป
 - 6.2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4,945 รูป
 - 6.2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4,161 รูป
 - 6.2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,410 รูป

การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อนำหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี บรรจุไว้ในหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่พระภิกษุสามเณรได้เรียนรู้อย่างเกื้อกูลกันที่มีระบบในระยะเวลาเดียวกัน เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม อีกทั้งยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา ดังนี้ (นภมณฑล สิบหมื่นเปรี๊ยมและวลัยพร ศิริภริมณ, 2545)

1. ด้านการสืบทอดพระพุทธศาสนา เป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาวิชาธรรม/บาลีมากยิ่งขึ้น ทำให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมอันเป็นประโยชน์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อีกทั้งเป็นแรงจูงใจดึงดูดศรัทธาเข้ามาบวช เป็นการเพิ่มบุคลากรทางศาสนาให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านคุณภาพการศึกษา ทำให้การศึกษาพระปริยัติธรรมมีความสมบูรณ์และน่าสนใจมากขึ้น ไม่มีช่องว่างทางความรู้ มีความเป็นเอกภาพ เป็นระบบเดียวกันที่เป็นมาตรฐานสากล เป็นการให้การศึกษาที่เหมาะสมแก่ศาสนทายาท ได้มีความรู้และทางธรรม มีองค์ความรู้ที่หลากหลายเป็นการยกระดับการศึกษาชาติ

3. ด้านการบริหารจัดการ เป็นการลดความซ้ำซ้อนของผู้เรียนและผู้สอนให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสะดวกในการจัดการศึกษาการบริหารหลักสูตรการบริหารบุคลากร และสถานที่ เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายแบ่งเบาภาระเจ้าสำนักเรียนและสนับสนุนให้พระระดับบริหารต่าง ๆ ได้ทำหน้าที่บริหารจัดการทางด้านศาสนศึกษา

4. ด้านผู้เรียน ทำให้มีความรู้ที่หลากหลายมีความรู้ทั้ง 3 ด้านควบคู่กันสามารถประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มักถูกสังคมมองว่าเป็นสถานศึกษาที่รองรับเด็กด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษา แต่ช่วงที่ผ่านมาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สามารถผลิตบุคลากรที่มีความสามารถจนเรียนจบแพทย์มาแล้วมากกว่า 20 คน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของผู้ที่ผ่านการเรียนจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาที่ผลิตศาสนทายาทที่จบการศึกษาออกไปจะต้องรู้ทั้งทางโลกทางธรรม (พระราชวรมนี, 2558)

พระพุทธศาสนามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ซึ่งในอดีตคณะสงฆ์ได้ดำเนินการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมซึ่งเป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ควบคู่กันไปกับวิชาสามัญทางโลก โดยมีวัดเป็นศูนย์การเรียนและมีพระสงฆ์เป็นครูสอนปัจจุบันการศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ เป็นการจัดการศึกษาตามโบราณราชประเพณีโดยพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาจากภาครัฐยังไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริง เนื่องจากการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมไม่มีกฎหมายรองรับ จึงเป็นภาระของผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาคือเจ้าอาวาสที่ต้องจัดหางบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา จึงส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและไม่สามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์และของชาติ (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการให้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2514 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 และปรับปรุงใหม่เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2535 การศึกษาแบบนี้เป็นการศึกษาแบบประยุกต์หรือเป็น

การศึกษารูปแบบหนึ่งของการศึกษาคณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ฝ่ายศาสนจักรได้ศานตพาทที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงและสืบทอดพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และฝ่ายบ้านเมืองเมื่อพระภิกษุสามเณรได้ลาสิกขาแล้วก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้หรือเข้ารับราชการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไป ปัจจุบันนี้การศึกษาประเภทนี้ได้กระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นหนึ่งในโรงเรียนที่จัดการศึกษาเข้าร่วมกับโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2569 ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาไว้ 6 ประการ ได้แก่ 1) ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน 3) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ 4) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ 5) ปลุกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 6) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาพรวมของการดำเนินงานในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาทั้งในทางกว้างและทางลึกโดยประเด็นสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 5 ด้านยกเว้น ข้อที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน (สำนักงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2560)

1. ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา

การดำเนินงานที่ผ่านมาประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ได้แก่ การเกษตร การประกอบอาหารกลางวันและอาหารเสริม การเฝ้าระวังทางโภชนาการ การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การป้องกันการเจ็บป่วยจากโรคติดต่อ โรคมาลาเรียและโรคหนองพยาธิ การเสริมสร้างสุขนิสัยที่พึงประสงค์ การพัฒนาสมรรถภาพทางกาย และการสนับสนุนงานบริการอนามัยแม่และเด็กในพื้นที่ที่บริการสาธารณสุขเข้าไม่ถึงกลุ่มเด็กนักเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2558 นักเรียนประถมศึกษาร้อยละ 7.20 มีภาวะเตี้ยร้อยละ 4.90 มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน และร้อยละ 73.70 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า มีภาวะเตี้ย

ร้อยละ 4.40 ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนรวมกันร้อยละ 8.80 และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ร้อยละ 79.50 เมื่อพิจารณาภาวะโภชนาการของทุกกลุ่มอายุพบว่าในช่วง 10 ปีนี้ นอกจากจะ พบปัญหาโภชนาการขาดแล้ว ยังมีแนวโน้มของภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนรวมกันเพิ่มขึ้น ในทุกกลุ่มอายุโดยกลุ่มเด็กมัธยมศึกษามีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนรวมกันสูงสุด เด็กเหล่านี้ จะเสี่ยงต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ยังคงอ้วนและเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อาทิ โรคหัวใจและหลอดเลือดโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง

2. เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ

ให้มีการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ทั่วไกลได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ การดำเนินงานที่ผ่านมา มีทั้งการพัฒนาศักยภาพของครูโดยการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะประจำปี การส่งเสริมให้ครูมีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น การส่งเสริมการใช้ห้องสมุด การสนับสนุนปัจจัย ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็น การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมาช่วยในการจัดการศึกษา

3. เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

กิจกรรมการผลิตทางการเกษตรถือเป็นกิจกรรมหลักที่โรงเรียนในโครงการตาม พระราชดำริ ดำเนินการนอกจากจะเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ ดีในงานอาชีพเกษตรแล้ว ยังเชื่อมโยงกับการพัฒนาศักยภาพของเด็กนักเรียนทั้งใน ด้านวิชาการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์วัฒนธรรม ท้องถิ่นนอกจากนี้ยังมีพระราชดำริให้มีการสอนเรื่องสหกรณ์ เพื่อปลูกฝังให้เด็กนักเรียน มีจิตสำนึกและทักษะในการช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการเสียสละ เพื่อส่วนรวม โดยจัดการเรียนการสอนและให้เด็กนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งกิจกรรม ร้านค้าสหกรณ์และสหกรณ์ออมทรัพย์ และประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งในด้านของความรู้ ทักษะการทำงาน และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์

4. ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้มี การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ซึ่งจะช่วยให้เกิด ความมั่นคงทั้งต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน ให้มีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ ของตนเองเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดภัยพิบัติในระยะยาว

5. เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชน ในการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม

ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้นโดยให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โรงเรียนจึงได้พยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในรูปแบบของโครงการบูรณาการกับการเกษตร การงานอาชีพ การประกอบอาหารกลางวัน และอื่น ๆ ที่ผ่านมานี้จึงเห็นโรงเรียนมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในหลายด้านดังนี้ด้านเกษตรกรรม เช่น การนำพืชพันธุ์ท้องถิ่นมาปลูก ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เช่น การทำหัตถกรรมของท้องถิ่นการทอผ้า การทอเสื่อ การจักสาน ด้านการแพทย์แผนไทย เช่น การนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ ตลอดจนด้านศิลปกรรม

ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรผลักดันให้มีพระราชบัญญัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีระเบียบบังคับใช้และบรรจุให้ได้รับเงินเดือนอุดหนุนการศึกษาตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2547 ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีการจัดอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานประกันคุณภาพโรงเรียนอื่น ๆ จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้อตามกลุ่มสาระต่าง ๆ ทางหน่วยงานต้นสังกัดต้องมานิเทศสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพราะจะได้ทราบปัญหานำไปปรับปรุงแก้ไข อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดควรแยกเงินเดือนครูออกจากค่าหัวนักเรียน และควรจัดสรรงบประมาณโดยแยกประเภทของงบประมาณที่จะใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้แต่ละโรงเรียนมีความสะดวกในการใช้จ่ายงบประมาณ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดอบรมครู และพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การจัดทำสรุปรายงานประจำปีและรายงานผลการปฏิบัติโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดเข้างานประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มประสิทธิภาพในด้านนวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และมีการสนับสนุนการศึกษาอย่างครบถ้วนในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือ 1) งบประมาณสนับสนุนในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่เพียงพอ ทำให้งานออกมาไม่มีประสิทธิภาพ 2) ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไม่มีหลักประกันความมั่นคงด้านอาชีพและสวัสดิการที่เป็นธรรม 3) มีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากรบ่อย ทำให้ขาด

ความต่อเนื่องในการทำงานและไม่มีงบบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน 4) จำนวนนักเรียนที่ลดลงในแต่ละปี เพราะเมื่อจำนวนนักเรียนลดลงเงินอุดหนุนที่ได้รับในการบริหารจัดการก็ลดตามไปด้วย 5) การฝึกอบรมและพัฒนาครู ให้มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนยังมีน้อย และไม่มีงบสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างจริงจัง 6) การจัดทำสรุปรายงานประจำปี และการปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ ยังไม่เป็นรูปธรรม และชัดเจน 7) การนิเทศติดตามของหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่ครอบคลุมในแต่ละโรงเรียน 8) ไม่มีระเบียบที่ชัดเจน และไม่มีกฎหมายที่บังคับใช้ ทำให้ควบคุมการบริหารยาก 9) โรงเรียนไม่มีความรู้เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพราะมีครูย้ายออกบ่อย จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในงานประกันคุณภาพการศึกษา 10) สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ครอบคลุมทุกโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

การบริหารงานใด ๆ ก็ตามจำเป็นจะต้องมีหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเป็นพื้นฐาน การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศก็เช่นเดียวกัน เพราะหลักการแนวคิด ทฤษฎีการบริหาร การศึกษา จะเป็นหลักหรือเป็นพื้นฐานในการคิด พิจารณาและตัดสินใจ แล้วก็จะทำให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีทิศทางที่ตรงแนวแน่ไปในทางใดทางหนึ่งที่พึงประสงค์ เมื่อจะตัดสินใจก็มีหลักการ และทฤษฎีเข้ามาสนับสนุน สามารถบริหารงานในภารกิจหน้าที่ที่ตนกระทำอยู่อย่างชาญฉลาด มีความแนบเนียนในการปฏิบัติ ให้งานนั้นดำเนินไปได้โดยราบรื่นบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศหรือการบริหารที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา เพราะฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง ทบทวนบทบาทและพัฒนาสมรรถนะ ดังนี้

1. เป็นผู้กำหนดทิศทางการบริหาร (Direction Setter)
2. มีความสามารถกระตุ้นคน (Leader Catalyst)
3. ต้องเป็นนักวางแผน (Planner)
4. ต้องเป็นผู้มีความสามารถในการตัดสินใจ (Decision Maker)
5. ต้องมีความสามารถในการจัดองค์กร (Organizer)
6. ต้องเป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager)
7. ต้องเป็นผู้ให้ความร่วมมือ (Coordinator)
8. ต้องเป็นผู้ติดต่อสื่อสารที่ดี (Communication)
9. ต้องเป็นผู้แก้ปัญหาขัดแย้งในองค์กรได้ (Conflict Manager)

10. ต้องสามารถบริหารปัญหาต่าง ๆ ได้ (Problem Manager)
11. ต้องรู้จักวิเคราะห์และจัดระบบงาน (System Manager)
12. ต้องมีความสามารถในด้านวิชาการทั้งการเรียนและการสอน (Instructional Manager)
13. ต้องมีความสามารถบริหารงานบุคคล (Personnel Manager)
14. ต้องมีความสามารถบริหารทรัพยากร (Resource Manager)
15. ต้องมีความสามารถในการประเมินผลงาน (Appraiser)
16. ต้องมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ (Public Relater)
17. ต้องสามารถเป็นผู้นำในสังคมได้ (Ceremonial Head)

ในการบริหารงานในสถานศึกษานั้นได้บริหาร “แบบทุกคนมีส่วนร่วม” โดยพิจารณาจัดทำภารกิจให้ชัดเจน ครอบคลุมงานทั้งหมดและมีการกำหนดกลุ่มงานที่มีความสอดคล้องกัน จัดโครงสร้างบริหารที่เป็นนิติบุคคลมีการบริบทที่มีสายบังคับบัญชา และการประสานคน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาตามกฎหมายเพื่อให้งานสำเร็จเกิดประสิทธิภาพ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาสามารถจัดระบบงาน และหัวหน้างานต้องใช้ความรู้ความสามารถในการจัดงานให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ร่วมงานหลักสำคัญที่บริหารงานจนประสบความสำเร็จ โดยการนำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพได้แก่ ฉันทะความพึงพอใจ โดยให้บุคลากรทุกคนได้ทำงานอย่างที่ตนเองชอบปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มีความเพียรพยายามในการทำงาน ทำงานด้วยความคิดก่อนทำ การทำงานด้วยความไต่ตรง มีความรอบคอบ ถูกต้อง รวดเร็ว การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการทั้งจากภายในและภายนอกองค์การดังนั้นผู้บริหารหน่วยงานจึงเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นแบบอย่างที่ดีในองค์การ ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม มีความมุ่งมั่น ชยัน อดทน มีความรับผิดชอบสูงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำสูง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีความจริงใจ

ภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนการแข่งขันเพื่อสร้างข้อได้เปรียบและความมุ่งมั่นของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วรุนแรง และมีความหลากหลายนั้นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความ

ร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะของผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การบริหารองค์การมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ผู้นำจะต้องเป็นทั้งผู้บริหาร และเป็นหัวหน้าในองค์การนั้น ๆ การเป็นผู้นำจึงควรมีคุณลักษณะที่จำเป็นหลายประการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำยุคปัจจุบันของแสมเมออร์และแซมพีย์ สรุปเป็นกรอบแนวคิด 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์
2. ด้านความรับผิดชอบ
3. ด้านการตัดสินใจ
4. ด้านการติดต่อสื่อสาร
5. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะหลายประการรวมกันอยู่ในตัวบุคคลเดียวกัน มีความสามารถรอบด้านทางด้านร่างกาย มีความสมบูรณ์แข็งแรง มีน้ำเสียงและท่าที่เป็นมิตร มีสง่าราศีทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คิดเป็นระบบ ตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีไหวพริบและพร้อมที่จะแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการสื่อสารและสื่อความหมาย สามารถสร้างผู้นำรุ่นใหม่โดยส่งเสริมให้ผู้นับตามมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำมีความคิดเชิงระบบอันจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การที่ตนรับผิดชอบ

ทฤษฎีการบริหารการศึกษาเพื่อสู่ความเป็นเลิศ

ทฤษฎีกำหนดรูปแบบใหม่ มีสามองค์ประกอบแทนที่จะมีสององค์ประกอบ ดังนี้ ทฤษฎีของเฮอริชเบริร์ก ด้วยการเพิ่มองค์ประกอบที่สามเข้าไปได้แก่ ambient หมายถึง สิ่งแวดล้อม ambient นี้มีส่วนประกอบที่กล่าวถึงบ่อย ๆ ได้แก่สิ่งที่ทำให้พึงพอใจและสิ่งที่ทำให้ไม่พึงพอใจสิ่งกระตุ้นในฐานะกลุ่มที่ตอบสนองต่อความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าความไม่พึงพอใจต่อการทำงาน การขาดแคลนตัวกระตุ้นก็อาจเป็นบ่อเกิดแห่งความไม่พึงพอใจก็ได้ องค์ประกอบของ ambient นั้นมีอยู่ 5 ประการด้วยกัน คือ เงินเดือน โอกาสที่จะได้เจริญงอกงาม โอกาสที่จะเสี่ยง ความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้บังคับบัญชา และสถานภาพ

ทฤษฎีบรรยากาศ อลัน บราวน์ ได้เสนอกฤษฎีทั้งสองประการสำหรับเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของโรงเรียน ประการแรกได้แก่กฤษฎีด้านคลินิก ประการที่สอง ได้แก่ กฤษฎีที่มุ่งความเจริญงอกงามเป็นศูนย์กลาง ทั้งสองกฤษฎีต่างก็ไม่ได้เป็นตัวเลือกแก่กันและกัน แต่

สามารถใช้ด้วยกันทั้งสองกลยุทธ์ต่างก็มีความจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ด้านคลินิก เน้นที่ธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยในโรงเรียนมุ่งดูที่ความรู้ขององค์กร ต่อจากนั้นก็วิเคราะห์บรรยากาศขององค์กร กำหนดลำดับชั้นความสำคัญของการปฏิบัติการ และวางแผนดำเนินการ เมื่อปฏิบัติสำเร็จแล้วก็มีการประเมินผลงานนั้นในขณะที่ กลยุทธ์มุ่ง ความเจริญงอกงามเป็นศูนย์กลางนั้นเน้นที่การพัฒนาของบุคคล

ทฤษฎีอำนาจ และความขัดแย้งในสถาบันการศึกษา ของวิตเตอร์ บอลด์ริคซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งเน้นที่การแยกส่วนของระบบสังคมออกเป็นกลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งแต่ละกลุ่ม ต่างก็มีเป้าประสงค์ที่ต่างกันออกไปและแต่ละกลุ่มต่างก็พยายามที่จะได้เปรียบอีกกลุ่มหนึ่ง หรือหลาย ๆ กลุ่ม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ สิ่งจูงใจ และความพึงพอใจ ทฤษฎีที่กล่าวถึง แรงจูงใจในการทำงาน สิ่งจูงใจในองค์กร ความพึงพอใจในงาน ความพึงพอใจต่อผลการ ปฏิบัติงานได้แก่

1. ทฤษฎีวุฒิภาวะของอาทริส
 - 1.1. คนอยู่ลำพัง ขาดวุฒิภาวะ
 - 1.2. เมื่ออยู่รวมกลุ่มมีแรงบันดาลใจจากกลุ่ม
 - 1.3. ทำให้ร่วมแรงแข่งขัน ชัยชนะกว่าเดิม
 - 1.4. มีวุฒิภาวะในการปฏิบัติงานสูงขึ้น
2. ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

มาสโลว์ มีหลักการที่สำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยเน้นในเรื่องลำดับชั้นความต้องการเขามีความเชื่อว่า มนุษย์มีแนวโน้มที่จะมีความต้องการอันใหม่ที่สูงขึ้นเมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนอง เช่น ความมั่นคงความปลอดภัย กินอิ่มนอนหลับ ความต้องการอื่นจะเข้ามาทดแทน เป็นพลังซึ่งจูงใจให้ทำพฤติกรรม เช่น อาจเป็นความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น แรงจูงใจของคนเรามาจากความต้องการพฤติกรรมของคนเรามุ่งไปสู่การตอบสนอง ความพอใจ มาสโลว์ แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็น 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่

2.1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกายซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำอากาศเสื้อผ้า ฯลฯ ความต้องการนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกกระทั่งถึงวัยชรา มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่ เสมอจะขาดไม่ได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดร่างกายจะกระตุ้นให้บุคคลทำกิจกรรมขวนขวาย เพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ถ้าต้องการในขั้นแรกนี้ไม่ได้รับการบำบัด ความต้องการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น

2.2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพราะบุคคลไม่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนในการดำรงชีวิต เช่น การสูญเสียตำแหน่ง การขาดแคลนทรัพย์สิน การถูกขู่เข็ญบังคับจากผู้อื่น มนุษย์จึงเกิดความต้องการความมั่นคงปลอดภัย และหลักประกันชีวิต เช่น มีอาชีพที่มั่นคง มีการออมทรัพย์หรือสะสมทรัพย์ มีการประกันชีวิต ฯลฯ

2.3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของคณะ (Love and belonging Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมต้องการเพื่อนไม่ต้องการรู้สึกเหงาและอยู่คนเดียว ดังนั้นจึงต้องการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มที่ทำงานกลุ่มเพื่อนบ้านกลุ่มสันตนาการ เป็นต้น ความรู้สึกผูกพันจะเกิดขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่มและสมาชิกของกลุ่มย่อมเกิดความรัก ความเอาใจใส่ และยอมรับซึ่งกันและกัน

2.4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า (Esteem Needs) หมายถึง ความต้องการปรารถนาที่จะมองตนเองว่ามีคุณค่าสูง เป็นที่น่าเคารพยกย่องจากทั้งตนเองและผู้อื่น ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะบุคคลที่มีความต้องการประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามีประโยชน์ หากความรู้สึกหรือความต้องการดังกล่าวถูกทำลายและไม่ได้รับการตอบสนองก็จะรู้สึกมีปมด้อยสิ้นหวัง มองโลกในแง่ร้าย ต้องการสิ่งชดเชย ถ้าเกิดความรู้สึกรุนแรงจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความท้อถอยในชีวิตเป็นโรคประสาท โรคจิต และอาจฆ่าตัวตายได้

2.5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริง และพัฒนาศักยภาพของตน (Self-Actualization Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนาชีวิตของตนเองให้สมบูรณ์ (Self-fulfillment) รู้จักค่านิยมความสามารถและมีความจริงใจต่อตนเองปรารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดของตนเอง มีสติในการปรับตัว เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต และเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและน่าตื่นเต้น กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเองเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลา ที่มีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพ

3. ทฤษฎีสององค์ประกอบของเฮอริชเบิร์ก

ปัจจัยหรือองค์ประกอบ 2 ประการ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน คือ องค์ประกอบสุขอนามัย (Hygiene Factors) หรือองค์ประกอบแรงจูงใจ (Motivation Factors) และองค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors)

3.1. องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติโดยตรง และเป็นสิ่งจูงใจให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงานประกอบด้วย

3.1.1. ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) หมายถึง การที่บุคคลนั้นสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับงาน และรู้จักป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

3.1.2. การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลในหน่วยงาน หรือบุคคลอื่น ๆ ที่มาขอคำปรึกษาซึ่งอาจแสดงออกในรูปการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ การแสดงความยินดี การแสดงออกที่ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ

3.1.3. ลักษณะของงาน (Work itself) หมายถึง ลักษณะงานนั้นน่าสนใจต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือทำ หรือ เป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพัง

3.1.4. ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การได้รับมอบหมายให้ดูแลงานใหม่ๆ และมีอำนาจอย่างเต็มที่ ไม่มีการตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

3.1.5. ความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง การได้รับเลื่อนขั้นการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ได้รับการฝึกอบรมดูงาน

3.2. องค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors) หรือองค์ประกอบสุขอนามัย (Hygiene Factors) เป็นองค์ประกอบที่ช่วยป้องกันการปฏิบัติงานของบุคลากรที่จะเกิดความไม่ชอบงานหรือหย่อนประสิทธิภาพลง ประกอบด้วย

3.2.1. เงินเดือน (Salary) หมายถึง สิ่งตอบแทนในการปฏิบัติงานในรูปเงิน รวมถึงการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น เป็นที่พอใจของบุคคลที่ทำงาน

3.2.2. ความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of Growth) หมายถึง ความน่าจะเป็นในการก้าวหน้าในอนาคต

3.2.3. บุคคลจะได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพความสัมพันธ์ (Interpersonal Relation, Subordinate, Peers) หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน สามารถทำงานร่วมกันมีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

3.2.4. ความมั่นคงของอาชีพ (Status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับมีความมั่นคงในหน้าที่มีเกียรติและมีศักดิ์ศรี

3.2.5. นโยบายและการบริหาร (Company Policy and Administration) หมายถึง การจัดการและการบริหารงานขององค์กร การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

3.2.6. สภาพการทำงาน (Working Condition) หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ

3.2.7. ชีวิตส่วนตัว (Personal Lift) หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น การไม่ถูกย้ายไปทำงานในที่แห่งใหม่ซึ่งห่างไกลครอบครัว

3.2.8. ความมั่นคงในงาน (Job Security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน

3.2.9. การปกครองบังคับบัญชา (Supervision) หรือการนิเทศงานหมายถึง ความสามารถหรือความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชาหรือผู้นิเทศงานในการดำเนินงานและการบริหารงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤษณพงศ์ นาทิพย์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง กิจกรรมเสริมสร้างความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการกับภาวะโภชนาการของนักเรียนโรงเรียนนครบางยางพิทยาคม พบว่า หลังสิ้นสุดกิจกรรมการให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการนักเรียนส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจเรื่องอาหารและโภชนาการกับภาวะโภชนาการมากขึ้นในการเสริมสร้างความรู้ในหลักการและการปฏิบัติโดยนักเรียนชายและหญิงมีการเปลี่ยนแปลงทางน้ำหนักและส่วนสูงที่ดีขึ้นในระดับดีมาก โดยมีน้ำหนักลดลง 3 กิโลกรัม เนื่องจากกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ส่งผลให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมในการดูแลภาวะโภชนาการของตนเอง

ณัฐกานต์ ดำรงรักษัชญญา และพัชรีวรรณ กิจมี (2560) ได้ศึกษาประสิทธิผลทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนมีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง ซึ่งนักเรียนมีความรู้ความสารถในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง จากสื่อที่หลากหลายและมีความทันสมัย แม้ทางโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะขาดงบประมาณในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน และครูยังใช้เทคนิควิธีการสอนแบบเดิมที่เน้นตำราเรียนในห้องเรียนเป็นหลัก อีกทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ ที่มีการดำเนินการน้อย ยังขาดการขับเคลื่อนทางด้านวิชาการ ทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติความรู้สึกภาคภูมิใจในสถานบัน

ในระดับต่ำ อันเป็นผลจากประสิทธิผลการจัดการศึกษาที่ยังไม่มีความเปลี่ยนแปลง และครูบุคลากรทางการศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อันเนื่องมาจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น ผู้บริหารมองข้ามในเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ สำหรับบุคลากร ความไม่มั่นคงในวิชาชีพที่ทำให้ผู้ร่วมงานแสดงออกมาในรูปแบบการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายไม่เต็มกำลังความสามารถ

นางศพร ดีป่าละ (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาสภาพและแนวทางการบริการงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารมีความรู้และทักษะการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ตลอดจนด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการนำไปใช้ ขณะที่ด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการนำไปใช้ได้มีการเสนอแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีความเหมาะสมถูกต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งให้มีการพัฒนาส่งเสริมครู บุคลากรให้ได้รับความรู้เทคนิควิธีการสอนที่มีความหลากหลาย ส่วนในด้านที่อยู่ในระดับต่ำ คือ การนิเทศติดตามภายใน โดยมีการสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศกันเองระหว่างชั้น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งเสนอแนะให้มีการจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ระบบการวัดผลประเมินผลติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นิภาพร เหล่าพรหมมา (2557) ได้ศึกษาการบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมให้ความเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาหลายด้าน คือ 1. การใช้หลักทาน 2. การใช้หลักปิยวาจา 3. การใช้หลักอหัตถจริยา และ 4. การใช้หลักสมานัตตดา แต่ยังคงปรับอย่างส่วนเพื่อให้การบริหารดำเนินไปด้วยความบริบูรณ์ เช่น ด้านทานควรให้มีการติดตามการทำงานและสนับสนุนกิจกรรม จัดสรรงบประมาณ สวัสดิการให้เพียงพอ ด้านปิยวาจาควรให้ผู้บริหาร แสดงนโยบายให้ชัดเจน เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความสามารถในการประชุมและทำงาน, ด้านอหัตถจริยาควรผู้บริหารควรให้ขวัญและกำลังใจต่อบุคลากรวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี สงเคราะห์ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยมิตรไมตรีที่ดี และด้านสมานัตตดาผู้บริหารควรมีการประสานงานกับบุคลากรด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสร้างความเป็นภาวะผู้นำต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

พระครูสิริสารโกวิท (2557) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การบริหารอันเนื่องมาจากอยู่ในช่วงนโยบายการเร่งรัดดำเนินการปฏิรูปการศึกษาและการติดตามประเมินผลคุณภาพทางการศึกษา และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการศึกษาทำให้โรงเรียนทุกแห่งต้องมีการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านภาระหน้าที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน และดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา 4 อย่างดังนี้ คือ 1. ส่งเสริมอบรมพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการอย่างต่อเนื่องสำหรับครูผู้สอน 2. ส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. สนับสนุนเพิ่มค่าตอบแทนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูที่มีผลงานดีเด่น และรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพ 4. ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน

พระสมศักดิ์ สมจิตโต (2560) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ตรีศึกษาสำนักศาสนศึกษาวัดพระธาตุผาเงา โดยทำการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมในด้านผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับภาพอนาคต ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องและด้านแผนการดำเนินงาน ตลอดจนจนถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม พบว่า ด้านสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องและด้านแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ เพราะปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพการบริหารจัดการศึกษา คือ ผู้เรียนที่มีพื้นฐานของความรู้ พัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนมีความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ทำให้มีพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากันจึงอาศัยครูเป็นหลักและทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยงโดยผู้บริหารได้ให้ความสำคัญมุ่งเน้นที่ผู้เรียนโดยการวัดผลการเรียนการสอนมากกว่ากิจกรรมและมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้เรียนให้มีความรักและความอดทนต่อการศึกษาเพื่อให้เห็นถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในอนาคตในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย ส่วนขององค์กรมุ่งพัฒนาทักษะและกระบวนการทำงานขององค์กรเพื่อพัฒนาโครงสร้างการบริหาร พัฒนาอาคารสถานที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตสะอาดสงบและปลอดภัย พัฒนาห้องเรียน มีสื่ออุปกรณ์ที่เพียงพอ และกำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีสรณะและศักยภาพตามสายงาน มีการจัดทำ

แผนปฏิบัติงานประจำปีที่มาจากความสนใจ ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแบบมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกชุมชน

พศรัตน์ มีลอบด (2558) ได้ศึกษาสภาพเหตุและปัจจัย และแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านป่าสักไก่อ พบว่า สภาพการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เพราะว่า ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน เพื่อเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ ที่ได้กำหนดให้มีการส่งเสริมความรู้ ความคิด และพฤติกรรมและคุณธรรมของนักเรียน โดยมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนรู้ตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมวิทยาการที่หลากหลายสำหรับการศึกษา ยังไม่ถึงกับที่จะต้องเน้นให้เกิดอาชีพ แต่ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและความรู้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้รับทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาโดยเป็นผู้สนับสนุนทุก ๆ ด้าน กำหนดนโยบาย วางแผน ส่งเสริม และสนับสนุนเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดประสงค์ และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนควรเน้นความสำคัญกับการจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียนอย่างแท้จริง

ภูวนัฐสรณ์ หนูมาก (2558) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และกระบวนการภายในปัจจัยด้านการเรียนรู้และพัฒนาและปัจจัยด้านผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในทุก ๆ ด้าน เพราะว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร นครปฐม และปทุมธานี สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจที่จะดำเนินงานมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริงจากสภาพแวดล้อมที่ดีสามารถปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ทั้งนโยบายบริหารที่ดีสู่การปฏิบัติได้จริง ทั้งการจัดโครงสร้างองค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหารคุณภาพบุคลากร งบประมาณหรือแหล่งเงินทุน

วันทนา เนาว์วัน (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3 พบว่า ด้านบุคลากรบุคลากรขาดความมั่นคงในวิชาชีพครู สวัสดิการไม่เท่าเทียมบุคลากรภาครัฐ อัตราการเข้าออกบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน 2. ด้านงบประมาณ งบประมาณหลักของโรงเรียนมา

จากค่าบอดุทหนุณเฉลี๋ยรายหัวต่อนักเรียน เมื่อนักเรียนมีจำนวนน้อยจึงทำให้มีงบประมาณ หมุนเวียนน้อย ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการ และ 3. ด้านการบริหารงานของผู้บริหาร ผู้บริหารหลักคือเจ้าอาวาสแม้จะมีคณะกรรมการบริหาร แต่มีภารกิจสงฆ์มากจึงทำให้การบริหารขาดความคล่องตัว และคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมพบว่า มีความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อ เมตตา กรุณา มีวิสัยทัศน์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ ความทุ่มเทในการทำงาน และการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

ศาสตรินทร์ อุ๋นอินตะ (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพราะว่า ผู้บริหารเห็นว่างานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน และเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของการจัดการศึกษาด้านผู้เรียนและเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณภาพการศึกษาสูงขึ้นทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ซึ่งได้ดำเนินการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของสถานศึกษา แล้วนำไปกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว โดยกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน อีกทั้งเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนอยู่ประจำที่หอพักโรงเรียนมาก จึงทำให้การควบคุมดูแลนักเรียนได้ 24 ชั่วโมง ทั้งระหว่างอยู่โรงเรียนและนอกเวลาเรียนประกอบกับได้ดำเนินการประสานความร่วมมือเครือข่ายในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาจากการเข้าออกของครูที่มีการผลัดเปลี่ยนทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องมีการปรับเพื่อให้คุณภาพของการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จึงได้มีการกำหนดแนวทาง และการพัฒนาระบบการบริหารให้มีความชัดเจนให้บุคลากรเข้าใจการปฏิบัติในทิศทางเดียวกันโดยมีการติดตามการจัดการศึกษา นิเทศ แล้วให้ทุกฝ่ายตลอดจนถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นดำเนินการวางแผน มีวิธีปฏิบัติที่ให้ประสิทธิผลตามมาตรฐานดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือมองหาวิธีปฏิบัติใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ศรีประภา โชติคุณเศรษฐ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่อิทธิพลต่อการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภาวะโภชนาการเกิน โรงเรียนบางกะปิ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี เพราะนักเรียนมีพื้นฐานเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร เช่น การหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่มีปริมาณไขมันสูง เลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ อีกทั้งในส่วนของงานอนามัยโรงเรียนได้มีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงนักเรียนอยู่เสมอ ทำให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของร่างกายนักเรียน

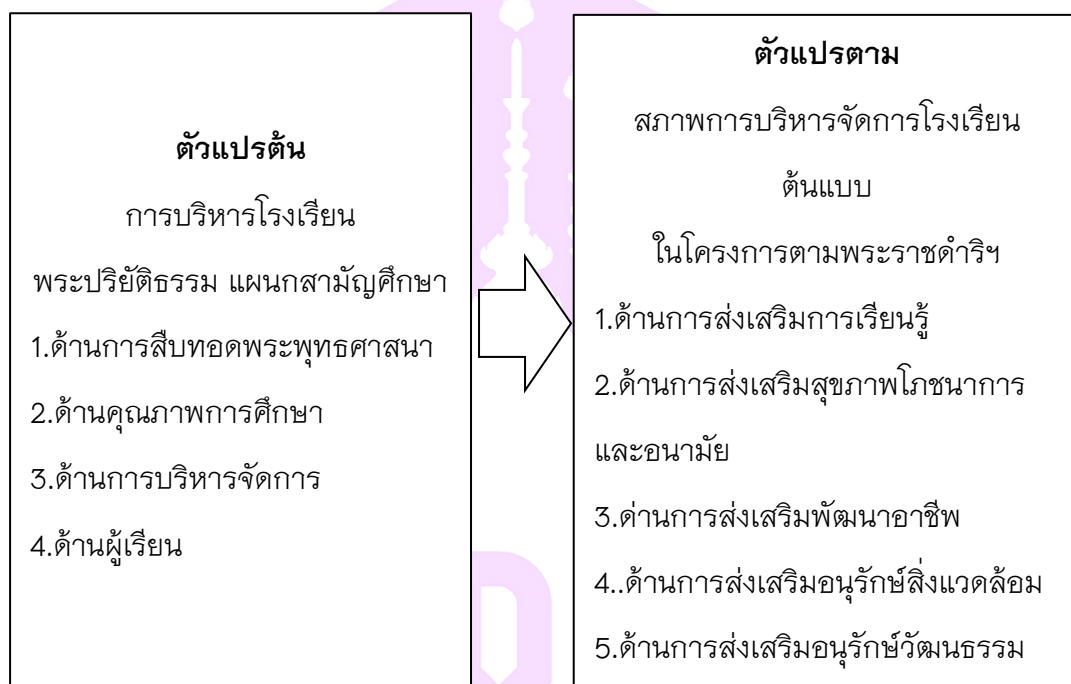
สมศักดิ์ ครอบงุม (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า จากสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่พบ 4 อย่างคือ ด้านขยะมูลฝอย การอนุรักษ์น้ำ การใช้สารเคมี และการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมร่วมกันตามความต้องการของนักเรียนที่อยากให้เกิดขึ้น เพื่อปลูกฝังพฤติกรรมความร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยจำแนกนักเรียนที่มีเพศต่างกัน และระดับชั้นเรียนพบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีการให้นักเรียนเข้าอบรมมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากวิทยากรบรรยาย จากวีดิทัศน์ และจากการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติทั้งนี้ อันเนื่องมาจากพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ หรือ พฤติกรรมด้านจิตพิสัยส่งผลต่อพฤติกรรมด้านการปฏิบัติการ

สามารถ เทียงพูนวงศ์ (2557) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน กรณีศึกษาวัดใหญ่อินทาราม จังหวัดชลบุรี พบว่า ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่ได้รับการสืบทอดไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา อีกทั้งแหล่งเรียนรู้บางอย่างยังแฝงด้วยหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สามารถบ่งบอกวิถีชีวิตของคนในชุมชนเมื่อมีการศึกษาแล้วนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนซึ่งกันและกันทำให้สร้างบรรยากาศอยากเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ เป็นห้องเรียนที่มีชีวิตเรียนรู้ผ่านอายตนะทำให้เกิดทักษะและความรู้ที่หลากหลาย

อินทพร จันเี่ยม (2558) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารและบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า พฤติกรรมการบริหาร และบรรยากาศของโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อบรรยากาศโรงเรียน มีคุณลักษณะการปฏิบัติงาน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การตัดสินใจบนพื้นฐานของความเข้าใจสถานการณ์กับความคิดเห็นของผู้อื่น ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว คงเส้นคงวา เป็นรูปธรรมให้เห็นผลการปฏิบัติงาน ลดหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นให้น้อยที่สุด การสื่อสารที่ชัดเจน ถูกต้องมีวิธีการดำเนินงานที่แน่นอนชัดเจน การทำงานที่ต้องการมีส่วนร่วมมากกว่าลำพัง ต้องการความช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างมิตรไมตรี ทำตนให้เป็นที่น่ายกย่องนับถือ ยึดมั่นในกฎระเบียบ ให้ความสนใจสนับสนุนและพัฒนาผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เจริญเติบโต เป็นผู้รับฟัง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้อื่น มีความรับผิดชอบ สร้างทีมงานในองค์กรที่เป็นทางการ เน้นความจงรักภักดีให้ความรู้สึกเสมือนทุกคนเป็นเจ้าขององค์กร ทำให้สามารถแสดงความรู้ ความสามารถในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 โดยมีรายละเอียดการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรสำหรับการศึกษาครั้งนี้ โดยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างจากขนาดของประชากร 125 รูป/คน ด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และเมอร์แกนและกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 มีระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และมีระดับความเชื่อมั่น 95% จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และเมอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละโรงเรียน ดังนี้

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้
1	โรงเรียนพุทธโกศยวิทยา จังหวัดแพร่	38 รูป/คน	32 รูป/คน
2	โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัดน่าน	25 รูป/คน	19 รูป/คน
3	โรงเรียนพุทธวิงศ์วิทยา จังหวัดเชียงราย	25 รูป/คน	19 รูป/คน
4	โรงเรียนวัดห้วยวนวิทยา จังหวัดพะเยา	17 รูป/คน	11 รูป/คน
5	โรงเรียนวัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม จังหวัดลำปาง	20 รูป/คน	15 รูป/คน
รวม		125 รูป/คน	96 รูป/คน

ดังนั้นจึงได้กลุ่มประชากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ใช้ในการศึกษา จำนวน รวมทั้งสิ้น 96 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามลักษณะปลายปิด (Close-ended Questions) ประกอบด้วยข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) เกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 ประกอบด้วย 5 ด้าน (แผนพัฒนาโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2569) คือ

1. ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา
2. ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ
3. ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ
4. ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตอนที่ 3 เป็นคำถามลักษณะปลายเปิด (Open-ended Questions) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย บทความและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตาม พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 เพื่อรวบรวมความรู้ แนวคิด ทฤษฎี มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตามข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scd) โดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาให้ครอบคลุมการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ขั้นตอนที่ 3 นำร่างแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาทำวิจัย เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผศ.ดร.โสภณ อำนวยรัตน์ ตำแหน่ง อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, ดร.ธารารัตน์ มาลัยเถาว์ ตำแหน่ง อาจารย์วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา, พระครูปลัดจිරพันธ์ คมภีระธมฺโม เลขานุการกลุ่มโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 และผู้อำนวยการโรงเรียนร่องแห่ย์วิทยาคม เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดุลยพินิจเป็นรายข้อแต่ละคำถาม ให้มีความสอดคล้องตามเนื้อหา ส่วนใหญ่ได้ค่า IOC= 1 และได้ 0.67 จำนวน 2 ข้อ นำผลที่ได้หารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยดำเนินการปรับปรุงกับแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 นำร่างแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยพิจารณาให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูที่ยังไม่ได้ เป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวังพอนวิทยา จำนวน 10 ท่าน, ผู้บริหารและ ครูโรงเรียนร่องเข็มวิทยา จำนวน 10 ท่าน, ผู้บริหารและครูโรงเรียนร่องแห่ย์วิทยาคม จำนวน 10 ท่าน เพื่อศึกษาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

ขั้นตอนที่ 7 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นแล้วเป็นแบบสอบถาม ที่สมบูรณ์ จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนก

สามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 ทั้ง 5 โรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามไปที่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 ทั้งหมด 5 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 96 ชุด พร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้บริหารโรงเรียนต้นแบบพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้แบบสอบถามส่งคืนมา จำนวน 96 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาแปลงเป็นรหัส (Coding Sheet) และดำเนินการกรอกข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษา (Statistical Package for the Social Sciences-SPSS) โดยหาค่าสถิติดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงค่าความถี่(Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentages)

แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพการบริหารโรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นำข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามวิธีของ ลิกิตร์ต (Likert scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและความหมายขอค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติน้อยที่สุด

และใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำมาประเมินและแปลความหมายของข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยและการแปลความหมายดังนี้

- 4.50–5.00 หมายถึง สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริฯ ในระดับมากที่สุด
- 3.50–4.49 หมายถึง สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริฯ ในระดับมาก
- 2.50–3.49 หมายถึง สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริฯ ในระดับปานกลาง
- 1.50–2.49 หมายถึง สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริฯ ในระดับน้อย
- 1.00–1.49 หมายถึง สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริฯ ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ของคำตอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยการจัดเป็นหมวดหมู่ที่มีลักษณะที่สอดคล้องกัน วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริฯ แล้วนำเสนอด้วยวิธีการอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบถามโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC)

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่าง -1 ถึง +1

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าประสิทธิสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient)

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย \bar{X} (Mean) หรือ ค่าความถี่ (Frequency)

สามารถคำนวณได้จากสูตร $\bar{X} = \frac{\Sigma x}{n}$

เมื่อ \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

Σx คือ ผลบวกของข้อมูลทุกค่า

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นการวัดกระจายความนิยมที่ใช้กัน

มากเขียนแทนด้วย S.D. หรือ SD

สามารถคำนวณได้จากสูตร (SD) = $\sqrt{\frac{\Sigma (x - \bar{x})^2}{(n-1)}}$

เมื่อ SD แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\bar{x} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม

Σ แทน ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์งานวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยในระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อศึกษาสภาพ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตาม พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และแนวทางการบริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อนำผลการทำวิจัยไปวิเคราะห์หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารโรงเรียนและนำไปสู่การเป็น แนวทางการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมอื่น ๆ ที่มีสภาพบริบททางสังคมที่คล้ายกัน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบ ในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา โดยใช้สัญลักษณ์แทนค่าดังต่อไปนี้

n= กลุ่มประชากรตัวอย่าง

\bar{X} = ค่าเฉลี่ย

S.D.= ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=96)

สถานภาพ	ความถี่ (f)	ร้อยละ(%)
ผู้บริหาร	7	7.30
ครูผู้สอน	89	92.70
รวม	96	100

จากตาราง 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 92.70 และเป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 7.30 ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=96)

ระดับการศึกษา	ความถี่ (f)	ร้อยละ(%)
ปริญญาตรี	89	92.70
ปริญญาโท	7	7.30
รวม	96	100

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.70 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.30

ตาราง 3 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=96)

ประสบการณ์การทำงาน	ความถี่ (f)	ร้อยละ(%)
1-5 ปี	4	4.20
6-10 ปี	36	37.50
11-15 ปี	43	44.80
16-20 ปี	7	7.30
มากกว่า 20 ปี	6	6.20
รวม	96	100

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีประสิทธิภาพในการทำงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมา มีประสิทธิภาพในการทำงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีประสิทธิภาพในการทำงาน 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.30 มีประสิทธิภาพในการทำงาน มากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.20 และมีประสิทธิภาพในการทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.20 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพการบริหาร
		\bar{X}	S.D	
1.	โรงเรียนมีการพัฒนาในส่วนโครงสร้างทางกายภาพ เช่น ห้องครัว ห้องน้ำ โรงอาหาร ที่ล้างมือ เป็นต้น	4.36	0.54	ระดับมาก
2.	โรงเรียนมีการควบคุมดูแลอาหาร และสินค้าในสหกรณ์โรงเรียนตามหลักโภชนาการ	4.40	0.70	ระดับมาก
3.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสม ถูกสุขอนามัย	4.32	0.73	ระดับมาก
4.	โรงเรียนมีการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และมีน้ำดื่มเสริมไอโอดีน	4.43	0.61	ระดับมาก
5.	โรงเรียนมีการสุ่มตรวจสุขภาพ และเฝ้าระวังการขาดไอโอดีนและคอปอกของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.66	ระดับมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{x}	S.D	
6.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพที่พึงประสงค์	4.34	0.66	ระดับมาก
7.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทยและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	4.38	0.62	ระดับมาก
8.	โรงเรียนมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องสุขภาพให้ความรู้แก่นักเรียนภายในสถานศึกษา	4.23	0.73	ระดับมาก
9.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านโภชนาการและพัฒนาการตามวัย	4.28	0.67	ระดับมาก
10.	โรงเรียนสนับสนุนจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย	4.40	0.68	ระดับมาก
เฉลี่ย		4.35	0.49	ระดับมาก

จากตาราง 4 พบว่า ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, S.D = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และมีน้ำดื่มเสริมไอโอดีน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$, S.D = 0.61) รองลงมาพบว่าการควบคุมดูแลอาหารและสินค้าในสหกรณ์โรงเรียนตามหลักโภชนาการ ($\bar{x} = 4.40$, S.D = 0.70) และโรงเรียนสนับสนุนจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย ($\bar{x} = 4.40$, S.D = 0.68) และน้อยที่สุด โรงเรียนมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องสุขภาพให้ความรู้แก่นักเรียนภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.23$, S.D = 0.73)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร
ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ ตามสภาพ
การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบใน
โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
กลุ่มที่ 6

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{X}	S.D	
1.	ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเกิด จากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรทุกคน	4.24	0.62	ระดับมาก
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการปรับหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.36	0.66	ระดับมาก
3.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน การจัดการ เรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.11	0.72	ระดับมาก
4.	ผู้บริหารส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดการ เรียนรู้นอกสถานที่	4.28	0.67	ระดับมาก
5.	ผู้บริหารจัดให้มีประชุมอบรมบุคลากรเพื่อให้ มีความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	4.08	0.79	ระดับมาก
6.	ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษา ศึกษาหาความรู้ใหม่ๆและพร้อมจะก้าวให้ทัน การเปลี่ยนแปลง	4.20	0.82	ระดับมาก
7.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีวุฒิทาง การศึกษาสูงขึ้น	4.02	0.76	ระดับมาก
8.	ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่ เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์	4.44	0.59	ระดับมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{x}	S.D	
10.	ผู้บริหารส่งเสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่ เอื้อต่อการเรียนรู้	4.45	0.64	ระดับมาก
	เฉลี่ย	4.24	0.44	ระดับมาก

จากตาราง 5 พบว่า ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ผู้บริหารส่งเสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.64) รองลงมาพบว่า ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.59) และผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.76)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย(\bar{x}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{x}	S.D	
1.	โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในงานอาชีพ	4.24	0.67	ระดับมาก
2.	โรงเรียนจัดการศึกษาเชื่อมโยงความรู้ด้าน วิชาการ การเกษตร วัฒนธรรม การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.22	0.75	ระดับมาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{x}	S.D	
3.	โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ทักษะช่วยเหลือตนเอง และการเสียสละเพื่อส่วนรวม	4.30	0.66	ระดับมาก
4.	โรงเรียนมีการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.36	0.61	ระดับมาก
5.	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และกิจกรรมลงมือปฏิบัติ	4.40	0.58	ระดับมาก
6.	โรงเรียนส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยบูรณาการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.30	0.72	ระดับมาก
7.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การประกอบอาหาร งานช่าง ศิลปหัตถกรรม เป็นต้น	4.28	0.67	ระดับมาก
8.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อบริโภค	4.24	0.73	ระดับมาก
9.	โรงเรียนส่งเสริมด้านอาชีพโดยจัดกิจกรรมดูงานนอกสถานที่	4.26	0.62	ระดับมาก
10.	โรงเรียนส่งเสริมอาชีพโดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.19	0.68	ระดับมาก
เฉลี่ย		4.27	0.52	ระดับมาก

จากตาราง 6 พบว่า ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และกิจกรรมลงมือปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x} = 4.40$, S.D = 0.58) รองลงมาพบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{x} = 4.36$, S.D = 0.61) และน้อยที่สุด โรงเรียนส่งเสริมอาชีพโดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.19$, S.D = 0.68)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหารด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{X}	S.D	
1.	โรงเรียนมีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.19	0.68	ระดับมาก
2.	โรงเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและในชุมชนรอบสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.33	0.67	ระดับมาก
3.	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันภัยพิบัติระยะยาว	4.21	0.72	ระดับมาก
4.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.28	0.69	ระดับมาก
5.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ถึงโทษหรือผลกระทบจากการทำลายสิ่งแวดล้อม	4.28	0.67	ระดับมาก
6.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีลักษณะนิสัยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี	4.28	0.73	ระดับมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{x}	S.D	
7.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนิสัย รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่าง คุ้มค่าและประหยัด	4.24	0.67	ระดับมาก
8.	โรงเรียนมีบทบาททำงาน/สร้างเครือข่าย ร่วมกับชุมชน สังคม	4.24	0.79	ระดับมาก
9.	โรงเรียนมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ เกี่ยวเนื่องกับการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม	4.23	0.78	ระดับมาก
10.	โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศบริเวณภายใน สถานศึกษา สะอาด ร่มรื่น	4.40	0.69	ระดับมาก
เฉลี่ย		4.26	0.57	ระดับมาก

จากตาราง 7 พบว่า ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนใน
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D =
0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศบริเวณภายใน
สถานศึกษาสะอาด ร่มรื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$, S.D = 0.69) รองลงมา พบว่า โรงเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและในชุมชนรอบสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้
($\bar{x} = 4.33$, S.D = 0.67) และน้อยที่สุด โรงเรียนมีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงาน
อื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.19$, S.D = 0.68)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหาร
ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม
และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{X}	S.D	
1.	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.15	0.68	ระดับมาก
2.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของตน	4.39	0.58	ระดับมาก
3.	โรงเรียนมีรูปแบบโครงการ กิจกรรมที่บูรณา การความรู้ด้านวิชาการและการเรียนรู้ วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.23	0.64	ระดับมาก
4.	โรงเรียนใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาใน ท้องถิ่นที่มีอยู่เป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา	4.34	0.62	ระดับมาก
5.	โรงเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่มีอยู่ ในการจัดการเรียนการสอน	4.39	0.62	ระดับมาก
6.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณี วันสำคัญต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน	4.43	0.57	ระดับมาก
7.	โรงเรียนมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.26	0.63	ระดับมาก
8.	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริม และร่วมกับชุมชน ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.24	0.66	ระดับมาก
9.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในมรดกวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาของท้องถิ่น	4.20	0.72	ระดับมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{X}	S.D	
10.	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัด กิจกรรมและสืบสานวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่น	4.41	0.62	ระดับมาก
	เฉลี่ย	4.30	0.45	ระดับมาก

จากตาราง 8 พบว่า ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีวันสำคัญต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$, S.D = 0.57) รองลงมาพบว่าโรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมและสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.41$, S.D = 0.62) และน้อยที่สุดโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.15$, S.D = 0.68)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับสภาพการบริหารโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ตามสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาโรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ที่	สภาพการบริหาร	n=96		ระดับสภาพ การบริหาร
		\bar{X}	S.D	
1.	ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพ อนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ใน ครรภ์มารดา	4.35	0.49	ระดับมาก
2.	ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและ เยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ	4.24	0.44	ระดับมาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	สภาพการบริหาร	\bar{x}	S.D	ระดับสภาพ การบริหาร
3.	ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและ เยาวชนทางการอาชีพ	4.27	0.52	ระดับมาก
4.	ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพ ของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.26	0.57	ระดับมาก
5.	ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและ เยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอด วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.30	0.45	ระดับมาก
เฉลี่ย		4.28	0.44	ระดับมาก

จากตาราง 9 สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, S.D = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา ($\bar{x} = 4.35$, S.D = 0.49) รองลงมาคือ ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.30$, S.D = 0.454) ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ ($\bar{x} = 4.27$, S.D = 0.52) ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.26$, S.D = 0.57) ตามลำดับและด้านที่มีการสภาพการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.24$, S.D = 0.44)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ
สยามบรมราชกุมารี

ความคิดเห็นและแนวทางการบริหารโรงเรียน	ความถี่ (f)
1. การเร่งรัด/พัฒนาการจัดการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	23
2. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู	15
3. การส่งเสริมการศึกษาและทักษะด้านอาชีพแก่ผู้เรียน	11
รวม	49

จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 51.04 ของจำนวนแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะวิเคราะห์ตามเนื้อหา สามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. การเร่งรัด/พัฒนาการจัดการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
2. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู
3. การส่งเสริมการศึกษาและทักษะด้านอาชีพแก่ผู้เรียน

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลงานวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวน 96 โดยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และเมอร์แกน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% จากจำนวนประชากร 125 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน และใช้สถิติทางสถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยได้แบ่งการสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 สรุปผลการศึกษาในประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 96 รูป/คน เป็นผู้บริหารในสถานศึกษา 7 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 7.30 เป็นครูผู้สอน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 92.70 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำเร็จในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.70 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.30 มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.80 มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.30 มีประสบการณ์การทำงาน

มากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.20 และมีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.20 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา รองลงมาคือ ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ และด้านที่มีการสภาพการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ จากสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในข้างต้นสามารถสรุปเป็นรายด้านดังนี้

2.1 ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และมีน้ำดื่มเสริมไอโอดีน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาพบว่า โรงเรียนมีการควบคุมดูแลอาหาร และสินค้าในสหกรณ์โรงเรียนตามหลักโภชนาการ และโรงเรียนสนับสนุนจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย และน้อยที่สุด โรงเรียนมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสุขภาพให้ความรู้แก่นักเรียนภายใน

2.2 ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ผู้บริหารส่งเสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาพบว่า ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ และ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และกิจกรรมลงมือปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาพบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอด และน้อยที่สุด โรงเรียนส่งเสริมอาชีพโดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4 ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศบริเวณภายในสถานศึกษา สะอาดร่มรื่นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาพบว่า โรงเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและในชุมชนรอบสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และน้อยที่สุด โรงเรียนมีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.5 ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี วันสำคัญต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาพบว่า โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมและสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และน้อยที่สุด โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 51.04 ของจำนวนแบบสอบถาม 96 ชุด โดยการแจกแจงความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะวิเคราะห์ตามเนื้อหา สามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การเร่งรัด/พัฒนาการจัดการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทั้งภาษาและวัฒนธรรมที่เข้ามาบวชเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นศาสนทายาทของพระพุทธศาสนาให้มีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้ความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ โดยผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องคอยติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียนยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษา

ประเด็นที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนการสอนครูที่มีคุณภาพย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือ ตลอดจนจนถึงอำนวยความสะดวกในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากร สวัสดิการที่พึงจะได้รับ การพัฒนาความรู้ใหม่ๆ และความต้องการพื้นฐาน

ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ของการดำรงชีวิต อัตราเงินเดือน ฯลฯ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูอย่างเต็มศักยภาพ

ประเด็นที่ 3 การส่งเสริมการศึกษาและทักษะด้านอาชีพแก่ผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาเพื่อการสงเคราะห์ที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ที่จะเป็นสถานที่บ่มเพาะทั้งความรู้และทักษะชีวิตแก่ผู้เรียน โรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียน ที่พึงจะได้รับการเรียนรู้ ที่มีความเหมาะสมตามสภาพบริบทของโรงเรียนเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาสามารถมีความรู้และทักษะอาชีพที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันในการดำรงชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ หรือเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นไป

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการศึกษามีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถอภิปราย ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6 ดังนี้

ด้านส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญการพัฒนาในส่วนโครงสร้างทางกายภาพ เพื่อสุขภาพะของผู้เรียนที่มุ่งเน้นเป็นส่วนสำคัญ มีการควบคุมดูแลอาหารขบฉัน (ภัตตาหาร) และสินค้าในสหกรณ์โรงเรียนให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการให้ผู้เรียนได้บริโภคอาหารที่เหมาะสม ถูกสุขอนามัยมีการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และมีน้ำดื่มเสริมไอโอดีนที่ได้รับการสนับสนุนดูแลจากกรมอนามัย มีการสุ่มตรวจสุขภาพ และเฝ้าระวังการขาดไอโอดีนและคอพอกของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งน้ำหนักร ส่วนสูง อีกทั้งมีสถานที่ออกกำลังกายอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามวัย ประกอบกับปัจจุบันมีนโยบายทางกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดูแลสุขภาพพระภิกษุสามเณร จึงเกิดเป็นธรรมเนียมดูแลสุขภาพพระสงฆ์ ปี 2560 ที่เข้ามาทำงานร่วมกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีการจัดกิจกรรม อบรมสามเณรนักเรียนในการดูแลสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่ายรวมถึงมีการเจ้าหน้าที่ของกรมอนามัยเข้ามาติดตามประเมินผล ช่วยเหลือสามเณรที่มีภาวะอ้วนด้วยวิธีการส่งเสริมความรู้เรื่องโภชนาการ การดูแลตัวเอง กิจวัตรประจำวัน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์ของสามเณร จึงทำให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

มีการดำเนินการในโรงเรียนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณพงศ์ นาทิพย์, 2557 ได้ศึกษากิจกรรมเสริมสร้างความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการกับภาวะ โภชนาการของนักเรียนโรงเรียนนครบางยางพิทยาคมในระดับมากพบว่า การให้ความรู้เรื่อง อาหารและโภชนาการนักเรียนส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจเรื่องอาหารและโภชนาการกับ ภาวะโภชนาการมากขึ้นในการเสริมสร้างความรู้ในหลักการและการปฏิบัติ เนื่องจากกิจกรรม เสริมสร้างความรู้ส่งผลให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมในการดูแลภาวะ โภชนาการของตนเองและงานวิจัยของ ศรีประภา โชติคุณเศรษฐ์, 2557 ได้ศึกษาปัจจัยที่ อิทธิพลต่อการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภาวะโภชนาการเกิน โรงเรียนบางกะปิ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารอยู่ในระดับดี จากการหลีกเลี่ยง การบริโภคอาหารที่มีปริมาณไขมันสูง เลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ อีกทั้งในส่วนของงาน อนามัยโรงเรียนได้มีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงนักเรียนอยู่เสมอ ทำให้ทราบถึงความ เปลี่ยนแปลงของร่างกายนักเรียน

ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีการกำหนด วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่เกิดจากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาและ คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาและ ช่วยกันส่งเสริม พัฒนาระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานที่พบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงร่วมกันในสิ่งที่บกพร่อง ตลอดจนผู้บริหารมีการส่งเสริมครู และบุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานได้ บังคับ บัญชา เช่น ผู้บริหารมอบของขวัญวันเกิดในที่ประชุมประจำเดือน ครูที่ทำความดีความชอบ มีความขยันควรเป็นแบบอย่างให้เขาได้มีกำลังใจในการทำงาน การพาไปศึกษาดูงานนอก สถานเพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง มีการสอนงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้ง ผู้บริหารได้สนับสนุน/อำนวยความสะดวกสิ่งที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาให้แก่ครู บุคลากรทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นงศ์พร ตีปาละ, 2558 ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาสภาพและแนวทางการ บริกรงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารมีความรู้และทักษะการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก พบว่า

การจัดการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร สื่อและนวัตกรรมที่มีความเหมาะสม เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร ครู ร่วมกันพัฒนา ปรับปรุง มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวนันท์สุร หนูมาก, 2558 ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจที่สามารถดำเนินงานมีความเหมาะสม และปฏิบัติได้จริง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำครูและบุคลากรได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในทุก ๆ ด้าน

ด้านเสริมสร้าง ศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรแกนกลางที่มีการเรียนการสอนทั้งความรู้ทางธรรมที่เป็น หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา และความรู้ทางโลกที่เป็นวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ และทักษะเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอน ด้านอาชีพ เป็นหัวใจหลักสำคัญอย่างหนึ่งให้นักเรียนสามารถดำรงตนบนพื้นฐานอาชีพที่สุจริต (สัมมาอาชีพะ) เมื่อสามเณรลาสิกขาและเป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป โรงเรียนจึงมีการจัดทำหลักสูตรเพื่อจัดการเรียนการสอน เชื่อมโยงความรู้ด้านวิชาการ การเกษตร วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีการจัดการเรียน การสอนทักษะอาชีพต่าง ๆ โดยมีกลุ่มสาระรายวิชาที่สามารถสอดแทรกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระบูรณาการบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และปลูกฝังทัศนคติที่ ดีในงานอาชีพ โดยมีโครงการพัฒนาผู้เรียนในด้านอาชีพช่างสิบหมู่ที่เป็นโครงการ/กิจกรรมที่ เน้นการลงมือปฏิบัติเรียนรู้ด้วยตนเอง และยังใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนเข้ามา มีบทบาทให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมตามสมณวิสัยอันพึงทำได้ เช่น งานช่างแกะสลัก งานช่างบุ งานช่างฉลุ งานประติมากรรม งานทัศนศิลป์ต่าง ๆ เป็นต้น และช่วยอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ในรูปแบบของเชิญปราชญ์ชาวบ้านเป็น วิทยากรสอนและการไปศึกษาเรียนรู้ของจริงนอกสถานที่ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับ เยาวชน คือ มีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง มองเห็นคุณค่า ในตนเองและบุคคลรอบ มีทักษะการคิดสามารถบูรณาการความรู้มีทักษะอาชีพ เทคโนโลยี และสารสนเทศต่าง ๆ

ด้านปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชน ทั้งชุมชนเมืองและในเขตอำเภอที่มีชุมชนเป็นของตนเอง ทางโรงเรียนจึงมีการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยรอบโรงเรียน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน หรือหน่วยงานในท้องถิ่น ประการแรก โรงเรียนมีการจัดสรรพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเอื้อต่อการเรียนรู้ สบายๆ เพื่อให้ครูบุคลากร นักเรียน ได้ใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงเพื่อจัดการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและในชุมชนรอบสถานศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เช่น โครงการปลูกป่าชุมชน การรณรงค์รักสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติธรรมเข้ารกมูล (อยู่โคลนไม้) เป็นต้น ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมวลมนุษยชาติเพื่อป้องกันภัยพิบัติระยะยาว หรือผลกระทบจากการทำลายสิ่งแวดล้อม โรงเรียนจึงมีบทบาททำงาน/สร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชน สังคม จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในโรงเรียนให้มีความสะอาด บรรยากาศร่มรื่น และชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ครอบงำ, 2557 ได้ศึกษาการพัฒนาร่วมกันในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีการให้นักเรียนเข้าอบรมมีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากวิทยากรบรรยาย จากวีดิทัศน์ และจากการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้อันเนื่องมาจากพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ หรือ พฤติกรรมด้านจิตพิสัยส่งผลต่อพฤติกรรมด้านการปฏิบัติโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกันตามความต้องการของนักเรียนที่อยากให้เกิดขึ้นเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมการร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบต่อวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งรูปแบบของโครงการ กิจกรรมที่บูรณาการความรู้ด้านวิชาการและการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยส่วนใหญ่มุ่งเน้นใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่มีอยู่ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างให้เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียน ซึ่งในโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาบางแห่งมีการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการทำห้องเรียนแต่ละห้องให้เป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีที่มีในท้องถิ่นของตน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น นำภาพและเอกสารข้อมูลต่าง ๆ จัดเป็นห้องแหล่งเรียนรู้ อีกทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนในพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ในชุมชนท้องถิ่นอยู่แล้ว เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี วันสำคัญต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ เทียงพูนวงศ์, 2557 ได้ศึกษาการจัดการความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน พบว่า ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่ได้รับการสืบทอดไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา อีกทั้งแหล่งเรียนรู้บางอย่างยังแฝงด้วยหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่สามารถบ่งบอกวิถีชีวิตของคนในชุมชน เมื่อมีการศึกษาแล้วนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนซึ่งกันและกันทำให้สร้างบรรยากาศอยากเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เป็นห้องเรียนที่มีชีวิตเรียนรู้ผ่านอายตนะทำให้เกิดทักษะและความรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจเห็นคุณค่าในมรดกวัฒนธรรม และช่วยอนุรักษ์สืบสาน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในตอนที่ 3 เพื่อเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีประเด็นที่ผู้วิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเร่งรัด/พัฒนาการจัดการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เนื่องจากความหลากหลายทางภาษา วัฒนธรรมและความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ส่งผลต่อการจัดการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมศักดิ์ สมจิตฺโต, 2560 ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม พบว่า การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมในด้านผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพอนาคต ตลอดจนถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม คือผู้เรียนที่มีพื้นฐานของความรู้ พัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ ความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากันทำให้เป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรมในดำรงตนอยู่ในสังคม อีกทั้งปัจจัยที่ส่งผลให้กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ยังไม่ดีเท่าที่ควร เช่น งบประมาณที่ไม่เพียงพอบุคลากรที่ไม่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน การขาดแคลนสื่ออุปกรณ์การจัดการเรียน

การสอนจากสภาพดังกล่าวโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ควรได้รับพัฒนา/ปรับปรุง การบริหารด้านวิชาการของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ ดังนี้

1. กำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจน เป็นระบบและต่อเนื่อง มีระบบสารสนเทศในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีการนิเทศและประเมินผลการบริหาร เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง

2. การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดการสอนได้จริง

3. การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน การจัดอบรมและสัมมนาครู บุคลากรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสนอความคิดเห็น ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

4. พัฒนาการบริหารโรงเรียนแบบสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียน หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน

5. การจัดการศึกษาที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านความรู้ทางพระพุทธศาสนา (B-net) และยกระดับผลสัมฤทธิ์ การทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-net) อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นการดำเนินการประสานความร่วมมือเครือข่ายในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ เพื่อให้คุณภาพของการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงต้องมีการกำหนดแนวทางและการพัฒนาระบบการบริหารให้มีความชัดเจน บุคลากรเข้าใจ การปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน มีการติดตามการจัดการศึกษา นิเทศ ตลอดจนจนถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นดำเนินการวางแผน มีวิธีปฏิบัติที่ให้ประสิทธิผล ตามมาตรฐานการดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือวิธีปฏิบัติใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ประเด็นที่ 2 การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 ส่วนใหญ่มีสภาพบริบทของโรงเรียนที่คล้ายคลึงกัน ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปได้ตามวิสัยทัศน์บรรลุเป้าประสงค์ของโรงเรียน จากสภาพทั่วไปของครูสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพในงานวิจัยของ นิภาพร เหล่าพรหมมา, 2557 ผู้บริหารควรให้มีการติดตามการทำงาน และสนับสนุนกิจกรรมในการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของครูทั้งปวง

สวัสดิการให้เพียงพอ การส่งเสริมให้ขวัญและกำลังใจต่อบุคลากร และ วันทนา เนาว์วัน, 2558 ด้านบุคลากรบุคลากรขาดความมั่นคงในวิชาชีพครู สวัสดิการไม่เท่าเทียมบุคลากร ภาครัฐอุดหนุนการเข้าออกบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการพัฒนา การสอนของครูจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องมีการพัฒนาให้การจัดการกระบวนการเรียนการสอนของ ครูในชั้นเรียนให้มีความน่าสนใจ มีเทคนิคการสอนที่มีความหลากหลาย มีการใช้สื่อและ นวัตกรรมในการสอน ส่งผลให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบ ในโครงการตามพระราชดำริสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุ ตามเป้าหมายดังนี้

1. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจเพื่อกระตุ้นให้ นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนของครู
2. ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีเทคนิคและวิธีการ สอนที่มีความหลากหลายและการพัฒนาความรู้ในรายวิชาที่สอนอย่างต่อเนื่อง
3. ครูมีสวัสดิการและความมั่นคงในวิชาชีพ เพื่อธำรงรักษาบุคลากรที่มีความสามารถ ของโรงเรียนไว้
4. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและ สนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาศักยภาพและการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูทำให้การปฏิบัติงาน สามารถทำให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อกระบวนการจัดการเรียน การสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากรู้อยากเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการ คิดวิเคราะห์ มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และผู้บริหารมีการนิเทศการสอนเพื่อรับทราบ ปัญหาของครู ติดตามประเมินผลจากการทดสอบอย่างต่อเนื่องให้การช่วยเหลือสนับสนุน/อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล

ประเด็นที่ 3 การส่งเสริมการศึกษาและทักษะด้านอาชีพแก่ผู้เรียน เนื่องจาก โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 6 เป็นโรงเรียนในพระพุทธศาสนาที่มี การจัดการเรียนการสอนอีกด้านหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนซึ่งเป็นสามเณรนักเรียนให้มีความรู้และ ทักษะด้านอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตในอนาคต ปัจจุบันโรงเรียนดำเนินการส่งเสริม/ พัฒนาการเรียนการสอนด้านอาชีพที่บูรณาการนำเอาจุดเด่นและความเป็นอัตลักษณ์ของ ผู้เรียนมาใช้กับการเรียนการสอนด้านอาชีพและเป็นวิถีฝึกสมาธิในการทำงานของผู้เรียน โดยโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพงานช่างสิบหมู่ ประกอบด้วยทักษะงานช่าง งานฝีมือ และ

งานศิลปะเข้ามาจัดการเรียนการสอนตลอดถึงงานฝีมือที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมประเพณี ซึ่งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริฯ ควรพัฒนาดังนี้

1. การส่งเสริมด้านอาชีพแก่ผู้เรียน พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันของตนเองอย่างสุจริต
2. การจัดการศึกษาบูรณาการแบบโรงเรียนเรียนร่วม (MOU) การศึกษาแบบโรงเรียนภาคีเครือข่ายสถานบันอาชีวศึกษา สถานบัน/ศูนย์การเกษตร หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนด้านอาชีพ
3. การจัดให้มีการศึกษาเรียนรู้ดูงานนอกสถานที่ด้านอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนการเรียนรู้และความสนใจในงานอาชีพที่ตนถนัด

การจัดการศึกษาและการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะด้านอาชีพเป็นการจัดการศึกษาตามนโยบายของการศึกษาแห่งชาติและทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการและความถนัดของผู้เรียนและเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งสามารถนำไปประกอบอาชีพในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว มีทัศนคติ/เจตคติที่ดีในด้านอาชีพ มีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของจิตใจในการพลเมืองที่ดีของสังคม

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้

นอกจากจะได้ทราบผลการศึกษาหรือวัตถุประสงค์การวิจัย ยังคาดหวังที่จะมีการนำข้อค้นพบหรือความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน อันจะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้า หรือเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริฯ ทั้งในระดับการบริหารงานและระดับปฏิบัติ ดังนี้

1. การใช้ประโยชน์ในระดับการบริหารโรงเรียน เป็นการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจวางแผนในการบริหารโรงเรียนด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นเป้าหมาย ทิศทาง และเนื้อหาของการวางแผนการบริหารโรงเรียนในส่วนตัวเองเกี่ยวข้องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. การใช้ประโยชน์ในระดับการปฏิบัติด้านการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานให้

มีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลให้มากยิ่งขึ้น ทั้งด้านผู้หาร ครู บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และความชำนาญในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาริวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่างโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบและที่ไม่เป็นโรงเรียนต้นแบบ
2. ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองพุทธศาสนศึกษา. (2553). **แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553–2562.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กองพุทธศาสนศึกษา. (2560). **ข้อมูลการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2560 (ครั้งที่ 1).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2561). **รายงานผลภาวะโภชนาการของสามเณรโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในโครงการตามพระราชดำริปีการศึกษา 2560.** สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2561,
จาก https://www.anamai.moph.go.th/ewt_news.php?nid=12898
- กฤษณพงศ์ นาทิพย์. (2557). **กิจกรรมเสริมสร้างความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการกับภาวะโภชนาการของนักเรียนโรงเรียนนครบางยางพิทยาคม.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วท.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม การศาสนา คุณธรรม และจริยธรรม. (2560). **การศึกษาของคณะสงฆ์ พร้อมร่างพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ.
- นงศ์พร ดีปปาละ. (2558). **การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- นภมณฑล ลิบหมื่นเปรี๊ยม และวลัยพร ศิริภิรมณ์. (2545). **แนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ 2542 (พิมพ์ครั้งที่ 1).** กรุงเทพมหานคร: กลุ่มงานศาสนาและการเรียนรู้ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- นิภาพร เหล่าพรหมมา. (2557). การบริหารบุคลากรทางการศึกษาตามหลักสังคห
วัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7
ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐกานต์ ดำรงรักษัณญา และพัชรีวรรณ กิจมี. (2560). ศึกษาประสิทธิผลทางการศึกษา
 ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.
วารสารมหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น. 11(4), 187.
- พระสมศักดิ์ สมจิตโต. (2560). การบริหารจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลี
 กรณีศึกษาสำนักศาสนศึกษาวัดพระธาตุผาเงา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- พศรัตน์ มีลอด. (2558). **ได้ศึกษาสภาพ เหตุและปัจจัย และแนวทางการบริหาร**
จัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้าน
ป่าสักไก่อ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
 เชียงราย.
- พระราชวรมุณี. (2558). **พัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา.** สืบค้น
 เมื่อ 15 มกราคม 2562, จาก <http://www.onab.go.th/articles>
- พระครูพิมลิลลสังวร. (2557). **การบริหารจัดการศึกษาของวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรวิหาร.**
 วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- พระครูสิริสารโกวิท. (2557). **ศึกษาสภาพดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม**
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ภูวนัฐสร หนูมาก. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดการศึกษาโรงเรียนพระ
 ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย,**
 5(1), 142
- วันทนา เนาว์วัน. (2558). **การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของบุคลากรโรงเรียน**
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 3. วิทยานิพนธ์ พศ.ด., มหาวิทยาลัยมหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

- ศาสตรินทร์ อุ๋นอินตะ. (2558). **การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของคณะสงฆ์จีนในจังหวัดเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ศรีประภา โชติคุณเศรษฐ. (2557). **ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภาวะโภชนาการเกิน โรงเรียนบางกะปิ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- สมศักดิ์ ครอบงูติ. (2557). **การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สามารถ เทียงพูนวงศ์. (2557). **การจัดการความรู้ทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนกรณีศึกษาวัดใหญ่อินทาราม จังหวัดชลบุรี**. สารนิพนธ์ รป.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2560). **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560-2569**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท แอคทีฟพรีนธ์.
- สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2561). **คำสถิติพื้นฐานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา (B-net) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ปีการศึกษา 2561**. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www.allnetresult.niets.or.th/BNET/AnnouncementWeb/Notice/FrBasicStat.aspx>
- อินทพร จันเี่ยม. (2558). **ศึกษาพฤติกรรมการบริหารและบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ต., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียน
ต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการทำวิจัย ในระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อศึกษา
สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตาม
พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และแนวทางการบริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อนำผลการทำวิจัยไปวิเคราะห์หาความถี่ของ
การบริหารโรงเรียนและนำไปสู่การเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมอื่น ๆ
ที่มีสภาพบริบททางสังคมที่คล้ายกัน กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ผลการตอบ
แบบสอบถามจะไม่มีผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไป

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียน
ต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
กลุ่มที่ 6 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1)ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ 2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ
โภชนาการและอนามัย 3)ด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพ 4) ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากร
สิ่งแวดล้อม 5)ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง ครบถ้วน
ทุกข้อสมบูรณ์ทั้ง 3 ตอน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะติดตามเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

พระชนภัทร์ วิโรหตุศ ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรทั่วไป

คำชี้แจง ให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. สถานภาพ

 บริหาร

 ครูผู้สอน

2. การศึกษา

 ปริญญาตรี

 ญาโท

 ญก

 อื่นๆ(ระบุ).....

3. ประสบการณ์การทำงาน

 1-5 ปี

 10 ปี

 15 ปี

 15-20 ปี

 มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบ
ในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตรงกับการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษาของท่าน
โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนระดับสภาพการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง สภาพการปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติมาก

3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	สภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้						
1.	ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเกิดจากการระดมความคิดเห็นของบุคลากรทุกคน					
2.	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
3.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน					
4.	ผู้บริหารส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดการเรียนรู้นอกสถานที่					
5.	ผู้บริหารจัดให้มีประชุมอบรมบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					
6.	ผู้บริหารส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาศึกษาหาความรู้ใหม่ๆและพร้อมจะก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลง					
7.	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น					
8.	ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์					
9.	ผู้บริหารสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น อาคารสถานที่ สื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่จำเป็น					
10.	ผู้บริหารส่งเสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
2. ด้านการส่งเสริมสุขภาพโภชนาการและอนามัย						
11.	โรงเรียนมีการพัฒนาในส่วนโครงสร้างทางกายภาพ เช่น ห้องครัว ห้องน้ำ โรงอาหาร ที่ล้างมือ เป็นต้น					
12.	โรงเรียนมีการควบคุมดูแลอาหาร และสินค้าในสหกรณ์โรงเรียนตามหลักโภชนาการ					
13.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสม ถูกสุขอนามัย					
14.	โรงเรียนมีการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และมีน้ำดื่มเสริมไอโอดีน					

ข้อ	สภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
15.	โรงเรียนมีการสุ่มตรวจสุขภาพ และเฝ้าระวังการขาดไอโอดีนและคอพอกของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
16.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่พึงประสงค์					
17.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์					
18.	โรงเรียนมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องสุขภาพให้ความรู้แก่นักเรียนภายในสถานศึกษา					
19.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านโภชนาการและการพัฒนาการตามวัย					
20.	โรงเรียนสนับสนุนจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัย					
3. ด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพ						
21.	โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในงานอาชีพ					
22.	โรงเรียนจัดการศึกษาเชื่อมโยงความรู้ด้านวิชาการ การเกษตร วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
23.	โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึก ทักษะช่วยเหลือตนเอง และการเสียสละเพื่อส่วนรวม					
24.	โรงเรียนมีการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
25.	โรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และกิจกรรมลงมือปฏิบัติ					
26.	โรงเรียนส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยบูรณาการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
27.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การประกอบอาหาร งานช่าง ศิลปหัตถกรรม เป็นต้น					
28.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อบริโภค					
29.	โรงเรียนส่งเสริมด้านอาชีพโดยจัดกิจกรรม ศึกษานอกสถานที่					
30.	โรงเรียนส่งเสริมอาชีพโดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ข้อ	สภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4. ด้านส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม						
31.	โรงเรียนมีกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
32.	โรงเรียนมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและในชุมชนรอบสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
33.	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันภัยพิบัติระยะยาว					
34.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
35.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ถึงโทษหรือผลกระทบจากการทำลายสิ่งแวดล้อม					
36.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีลักษณะนิสัยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี					
37.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะนิสัยรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประหยัด					
38.	โรงเรียนมีบทบาททำงาน/สร้างเครือข่ายร่วมกับชุมชน สังคม					
39.	โรงเรียนมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม					
40.	โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศบริเวณภายในสถานศึกษา สะอาด ร่มรื่น					
5. ด้านส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น						
41.	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น					
42.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน					
43.	โรงเรียนมีรูปแบบโครงการ กิจกรรมที่บูรณาการความรู้ด้านวิชาการและการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น					
44.	โรงเรียนใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีอยู่เป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา					

ข้อ	สภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
45.	โรงเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่มีอยู่ในการจัดการเรียนการสอน					
46.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี วันสำคัญต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน					
47.	โรงเรียนมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
48.	โรงเรียนสนับสนุนส่งเสริม และร่วมกับชุมชนในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น					
49.	โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในมรดก วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น					
50.	โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมและสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ท่านต้องการที่พัฒนาหรือมีแนวทางส่งเสริมอย่างไรบ้าง?

ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ด้านการส่งเสริมสุขภาพโภชนาการและอนามัย

.....

.....

.....

ด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพ

.....

.....

.....

ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

.....

.....

.....

ขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้อย่างยิ่ง

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5–1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

แสดงการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	คะแนนรวม		
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	คะแนนรวม	ค่า IOC	แปลผล
11	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
12	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
14	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
15	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
16	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
17	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
21	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
22	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
23	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
24	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
25	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
26	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
27	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
28	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
29	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
30	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
31	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
32	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
33	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
34	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	คะแนนรวม	ค่า IOC	แปลผล
35	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
36	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
37	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
38	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
39	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
40	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
41	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
42	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
43	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
44	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
45	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
46	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
47	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
48	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
49	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
50	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00						

ภาคผนวก ค ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	29	96.7
	Excluded ^a	1	3.3
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.971	50

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	216.79	415.670	.224	.972
a2	216.59	417.537	.237	.971
a3	216.72	417.278	.287	.971
a4	216.69	408.007	.624	.970
a5	216.59	413.680	.430	.971
a6	216.45	412.256	.504	.971
a7	216.83	405.076	.726	.970
a8	216.41	408.751	.672	.970
a9	216.79	412.170	.542	.971
a10	216.62	403.672	.723	.970
b1	216.66	412.234	.499	.971
b2	216.48	408.259	.608	.970
b3	216.66	404.091	.711	.970

b4	216.55	411.113	.542	.971
b5	216.62	410.887	.554	.971
b6	216.59	413.108	.518	.971
b7	216.66	407.091	.655	.970
b8	216.69	402.507	.777	.970
b9	216.62	403.387	.734	.970
b10	216.69	403.722	.731	.970
c1	216.66	406.020	.698	.970
c2	216.59	406.323	.679	.970
c3	216.52	403.616	.790	.970
c4	216.55	406.185	.684	.970
c5	216.59	405.966	.693	.970
c6	216.59	402.823	.752	.970
c7	216.62	405.815	.701	.970
c8	216.72	399.707	.728	.970
c9	216.86	401.766	.748	.970
c10	216.59	409.037	.633	.970
d1	216.59	409.037	.633	.970
d2	216.69	407.222	.656	.970
d3	216.66	405.020	.677	.970
d4	216.66	405.877	.645	.970
d5	216.69	405.507	.664	.970
d6	216.69	406.150	.640	.970
d7	216.72	407.778	.642	.970
d8	216.52	407.187	.646	.970
d9	216.66	405.234	.669	.970
d10	216.55	406.756	.662	.970
e1	216.76	406.904	.690	.970
e2	216.59	420.608	.118	.972
e3	216.62	406.030	.693	.970
e4	216.72	408.064	.630	.970
e5	216.72	401.350	.768	.970
e6	216.59	404.466	.753	.970

e7	216.83	405.433	.712	.970
e8	216.79	404.384	.680	.970
e9	216.72	408.135	.572	.970
e10	216.66	406.877	.663	.970

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ชื่อ พระชนภัทร์ นามสกุล วิโรทศ ฉายา วชิรปณฺโญ
วัน เดือน ปี เกิด	วัน อังคาร ที่ 17 เดือน เมษายน พุทธศักราช 2533
สถานที่เกิด	153/7 หมู่ที่ 6 ตำบลหัวเมือง อำเภอสอง จังหวัดแพร่
วุฒิการศึกษา	ปี 2545 - สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสันปูลี่ (ราษฎร์วิทยากุล) ปี 2548 - สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังฟ่อนวิทยา ปี 2551 - สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพุทธโกศัยวิทยา จังหวัดแพร่ ปี 2555 - สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต(ศศ.บ.) สาขาศาสนศึกษา วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ปี 2560 - ศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร เลขที่ 16 ถนนเจริญเมือง ตำบลในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ รหัสไปรษณีย์ 54000

